

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
2 K na leto, (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K).
Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 12. marca 1914.

Leto XXVII.

Judje in liberalci proti ljudstvu.

Tako naglo se še ni izlepa nobena reč izkazala kakor sleparstvo in lažljivost naših liberalcev, ki so ob deželnozborskih volitvah vpili, da bo S. L. S. z novimi dokladami uničila kmeta in ga na meh odrla. Deželni zbor je uredil deželno gospodarstvo in brž se je zasukal veter.

Najprej so ljubljanski liberalci začeli s svojim besnim vpitjem. Kakor je znano, ti liberalci niso kmetje. Priduševati so se na shodu sami med seboj, brzojavili so ministrom na Dunaj in zdaj pripravljajo večjo deputacijo, ki naj gre na Dunaj in se tam upre novim dokladam. Kdo jo bo plačal, ne vemo. Iz mestne kase bo denarja težko dobiti, ker je prazna, zastoj pa noben liberallec nič ne naredi. Zato utegne ostati ob samem pripravljanju.

Toda pribijmo: ljubljanski liberalci zahtevajo od ministra, naj se to, kar bodo morali bogatejši ljudje odslej več plačati, ne potrdi. To se pravi: oni hočejo, naj bi prišlo vse na kmeta in malega obrtnika. Sami so se pri svoji gonji ugriznili v jezik. Zdaj so vrgli krinko z lica in stoje pred kmetom taki, kakršni so v resnici: sovražniki njegovi brez smisla za njegove potrebe, skrbni samo za svoj lastni žep.

In da bi bila njihova grdobija še bolj očita, so se zvezali z judi. Jud-poslanec in judovski milijonar Taussig sta z deputacijo danes teden hodila krog ministrov in se pritoževala, da bodo bogate družbe odslej plačevale 35 odstotkov doklad več nego doslej, medtem ko se jih je na kmeta naložilo samo petnajst. Zopet imamo tu najgrjo gonjo proti našemu kmetu, ki mu to-

varne jemljejo delavce, ki mu draže vse, kar potrebuje, in ki bi še pri davkih vse rade zvrnile nanj. Samo južna železnica tarni, da bo odslej plačevala po 100.000 K več, nego doslej. Tega pa seveda neče pomisliti, da je naša dežela v ogromni večini navezana nanjo, in da jo dere pri voznih cenah v vseh ozirih.

Se nekaj za smeh! Judovski zavezniki naših liberalcev so tudi tarnali pri ministrih, da bodo z novimi dokladami zadeti skoraj samo Nemci, češ, da so velika podjetja vsa v nemških rokah, in da je torej sklep kranjskega deželnega zbora tudi iz narodnih ozirrov za Nemce krivičen. Prav se jim je odgovorilo, da ne gre toliko za Nemce, kakor za jude.

Iz teh reči lahko izprevidi naše ljudstvo, kaj bi bilo, ko bi slovenski liberalci imeli moč v deželi. Bremena bi nosil vse kmet, dobiček bi pa spravili ljubljanski in drugi mestni liberalci. Proti kmetu bi se zvezali s samim peklenščkom, ko bi jim kaj pomagalo.

Cestni odbori so že večinoma ustanovili svoje cestne doklade za prihodnje leto. Po nekaterih okrajih so jih znižali do dvajset odstotkov. Tam bodo kmetje dejanski poslej manj plačevali, kakor so doslej. Splošno lahko rečemo, da bi morale biti letos po vseh okrajih cestne doklade za več nego za petnajst odstotkov višje, ko bi ne bilo novega cestnega zakona, ki seveda zahteva, da se višja bremena, ki jih je dežela prevzela, tudi pokrijejo.

Se eno reč, ki se davkov tiče, moramo iz zadnjega deželnozborskega zasedanja povedati. Ljudstvu se je znatno polajšal davek na prirastek. Po poročilu poslanca dr. Kreka je namreč sklenil dež. zbor to-le:

Deželni odbor se pooblašča, da sme

v izrednih slučajih po zaslišanju dotičnega občinskega odbora, ako isti na njega pripadajočo davščino na prirastek odpise in odpis iste tudi deželnemu odboru priporoča, izjemoma popolnoma ali deloma odpisati dotično predpisano davščino od prirastka na vrednosti glede onega dela, ki spada od te davščine na deželo. — Deželni odbor se pooblašča, da sme na izrečno prošnjo prodajalca davščino od prirastka odpustiti, če ta verodostojno dokaže, da je bil zaradi na posestvo že poprej vknjiženih dolgov prisiljen k prodaji ter da je dobljeno kupnino tudi v resnici porabil v poravnanje označenih dolgov. — Deželnemu odboru se naroča, da predloži dogovorivši se s c. kr. deželno vlado primerno novelo k zakonu o davščini na prirastek vrednosti nepremičnin, s katero naj se omilijo po dosedanji izkušnji pretrde določbe o izmeri te davščine, zlasti glede na ekonomske razmere kmečkega prebivalstva in se strožje pritegnejo spekulantski razkosevalci zemljišč. —

Tako skrbi ljudska večina za ljudstvo!

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Dunajski državni zbor se je zopet zbral dne 5. marca. Poslanci imajo veliko dela pred sabo. Treba je rešiti novo vojaško predlogo, katero so Ogri že sprejeli v ogrskem državnem zboru. Po tej predlogi mora dovoliti državni zbor blizu 300 milijonov za izredne vojaške potrebščine za letošnje leto in 50 milijonov za pokritje izvanrednih stroškov v burnem letu 1912., ko smo stali pred

vojsko. Potem je treba dati blizu 30 milijonov za izvanredne izdatke za železnice. Vsega skupaj skoro 380 milijonov kron. Dela je v zbornici veliko — a volje za delo je malo.

Takoj v prvi seji se je pokazalo, da ne bo šlo. Češki poslanci so čisto jasno v zbornici povedali, da ne bo nobenih sej, predno vlada na Češkem miru ne napravi med Čehi in Nemci in ne razpiše novih volitev za češki deželni zbor. Na Češkem ni namreč sedaj ne deželnega odbora, ne zbora, ampak vlada v ta namen sestavljena državna komisija.

UMAZANO PERILO MED ČEŠKIMI POSLANCI.

Na Češkem se odkrivajo sedaj prav lepe reči. Češki poslanci se eden drugega zmerjajo kakor cigani in si razne vrste sleparije in umazanosti očitajo.

Najprej so prišli Mladočehi na vrsto. Tem dokazujejo, da je njih stranka od vlade podkupljena na Dunaju in da zato vlado podpira. Za volitve in za svoje liste da dobiva stranka denar iz blagajne ministrskega predsednika grofa Šturgkha.

Ta stvar se še ni poglobila in na vse strani pojasnila, kar se začno odkrivati veliki škandali v stranki narodnih socialcev. Tem očitajo Mladočehi, da so špioni, spicelni in zaupniki policije. Načelnika stranke, dr. Sviha, ki je odločil vse časti, dolže, da je bil v službi policije in vlade, da je izdajal tajnosti in skrivnosti čeških zborovanj in jih nosil vladi in policiji na nos.

Za to da ga je policija dobro plačevala in mu vsako leto več tisočakov v roke stisnila. Pravijo pa, da je še 18 takih poslancev med Čehi, ki si delajo iz politike denar. Obljubili so baje tudi vladi, da bodo obstrukcijo na Dunaju ustavili, ako jim vlada da 350.000 kron. Če je vse to res, kar listi pišejo, potem je v resnici žalostno, da sede med državni poslanci tako propali ljudje.

Sicer je pa na Češkem zares silno veliko gnjilobe. V vsem javnem življenju imajo prvo besedo sami liberalci. Na Dunaju ni s Češkega niti enega samega krščanskega poslanca; vsi so liberalci. Liberalci imajo pa denar za boga in za denar vse storijo. Nobena dežela ni tako bogata kakor Češka, pa tudi nobena v takem gospodarskem neredu kakor Češka. Tudi v nobeni deželi ni takega zoprnega in umazanega hlastanja po denarju kakor na Češkem. V verskem oziru ni da bi govorili. Večina Čehov voli liberalne poslance in je tudi za versko življenje silno mrzla in hladna.

S Češkega doli so zanesli tudi k nam slovenski študentje gibanje proti veri in cerkvi, znano pod imenom svobodomiselnost in sovražstvo proti katoliški organizaciji.

Bodimo veseli, da smo to gibanje zadušili. Češka dežela nas uči, kam privede ljudstvo liberalizem in protivrstvo.

KNEZ VILJEM WIED PREVZEL VLADO ALBANIJE.

Dne 7. t. m. se je knez Viljem Wied z avstrijsko vojno jahto Taurus pripejhal v San Giovanni di Medua, ob 2. popoldne je pa došel v Drač. Prebivalstvo ga je slovesno sprejelo. Mednarodna kontrolna komisija je princu Viljemu na to izročila vladarsko oblast.

KROGLJE IZ BALKANSKIH VOJSKA.

Solun. Na štiri parnike so naložili več tisoč po 50 kg težkih vreč, ki so napolnjene s krogliami z balkanskih bojišč. Parniki se odpeljejo v Marseille na Francosko.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Konec.)

ŠTIRINDVAJSETO POGLAVJE.

Konec (od druge roke).

Leto dni je minulo od dneva, ko je moj dragi prijatelj Borovski napisal besede: »Govoril sem,« s katerimi je končal popis naših doživljajev.

Tekom poslednjih šest mesecev je delovalo več obmejnih komisij na mejah zvezdske dežele, ki so imele nalogo, dognati, ako je znabiti vendarle kaka pot, po kateri bi bilo mogoče priti v deželo ali iz dežele; ena teh komisij je v resnici našla tako pot, ki so jo dozdej prezrli. Očividno je to pač edina, in sicer prav tista, po kateri je pobegnil tisti neznanec, ki je bil pravil angleškemu misijonarju o tej deželi. Predno pa zapro tudi ta edini izhod, nameravajo poslati iz dežele sela, ki bi nosil rokopis te povesti. S seboj ponese tudi nekaj pisem Tomiča do njegovih prijateljev in moje do mojega brata. V teh pismih je pisano, da pripada moje in Tomičevo premoženje njim. To pa radi tega, ker sva sklenila, da se nikdar več ne vrneva domov. Sploh bi bilo pozneje tudi povsem nemogoče, oditi od tod, in tudi če bi želela.

Sel pa, ki pojde to pot, ni nikdo drugi nego naš Alfonz. Že zdavnaj se je bil naveličal zvezdske dežele in njenih prebivalcev. »Lepo je tukaj,« vedno tarna, »pa dolgočasno in pusto.« Nadalje se venomer pritožuje, ker ni gledišč in kavarn, pa neprestano tarna po svoji Aneti, o kateri pravi, da se mu trikrat na teden sanja. Meni pa s doždeva, da ima njegova nevolja vzrok v tem, da se mu ljudje še vedno neznansko smejejo radi njegovega obnašanja v veliki bitki pred osemnajstimi meseci, ko se je bil skril pod Sorajino zastavo, da mu ni bilo treba v boj. Celo otroci na ulicah kriče za njim in mu delajo življenje neznosno.

Ubogi Alfonz! Silno težko se nam ho ločiti od njega; upam, da pride do

cilja že zaradi te povesti, ki je gotovo vredna objave. Če se mu namera posreči in prinese seboj zaklad, ki smo mu ga dali v obliki paličic čistega zlata, bo primeroma bogat človek, da bo lahko živel in tako poročil svojo Aneto, če je še med živimi in če jo bo volja.

Naj pridodam še dve tri besede pisanju mojega dragega Borovskega.

Umrl je ob zori naslednjega dne, potem ko je bil napisal zadnji besedi poslednjega poglavja. Nlepta, Tomič in jaz smo bili zbrani ob njegovi postelji. Ko je prišla njegova ura, nas je obšla silna žalost. Tomiča so zalile solze.

Nobene besedice ni spregovoril do dnevnega svitanja, ko je zaprosil, da bi ga vzdignili, da bi mogel poslednjikrat opazovati solnčni vzhod.

»Še malo minut,« je rekel, »in potem odidem skozi ta zlata vrata.«

Čez deset minut se je zopet vzdignil in se obrnil proti nam.

»Zdaj pa odhajam na drugo pot kot je bila naša,« je zašepetal. »Spominjajte se me včasih. Bog z vami. Čakal bom na vas.«

Po teh besedah je izdihnil in umrl. Ž njim je preminul poštenjak, kakor jih je malo.

Vztrajen, žilav, prijazen, šegav je bil in je imel mnogo tistih lastnosti, ki delajo človeka pesnika; nedosegljiv pa je bil kot možak dela. Nikogar nisem poznal v celni svojem življenju, ki bi mogel tako dobro presoditi ljudi in njihove nagibe. Vse svoje življenje sem proučeval človeško naravo, je večkrat dejal, »in mislim, da moram nekaj vedeti o tem.« In v resnici je tudi vedel. Samo dve napaki je imel: ena je bila njegova prevelika skromnost, druga neko majhno nagnenje do ljubosumnosti do vsakega, ki ga je rad imel. Glede prve mi bo vsakdo rad pritrdil, kdor je bral to povest; glede druge pa naj omenim sledeče:

Čitatelji se gotovo spominjajo, da kaj rad govori o sebi, kakor da bi bil boječ človek, medtem ko je bil silno neustrašen in ni nikdar izgubil glave. Po popisu velike bitke, v kateri je dobil rano, ki ga je pokopala, bi človek sodil, da jo je dobil slučajno.

Resnica pa je, da je bil ranjen pri junaškem poizkusu rešiti Tomiču življenje, dasi je pri tem z rano izgubil svoje, kakor se je pokazalo. Tomič je bil padel na tla in eden Nastovih gornjancev ga je ravno hotel poslati na drugi svet, ko se je Borovski vrغل nad ležečega, tako da je udarec zadel njega. Takoj nato pa je vstal ter pobil sovražnika na tla.

Tako je umrl ta možak in Tomič mu je molil mrtvaške molitve. Privedli smo mu seveda sijajen javen pogreb in ga zakopali v cvetličnem templju.

Nikdar več ne bom videl njemu podobnega možaka, in tudi če bi še sto let živel. Bil je vrl možak poštenjak, zvest in udan prijatelj in po mojih mišlih najboljši lovec in strelec v celi Afriki.

× × ×

Od tistega časa naprej se nam je vsem precej dobro godilo. Tomič se je trudil in se še trudi, da ustanovi na miloškem in nekem drugem jezeru mornarico, da bomo mogli povečati trgovino in brzdati jako nadležne in bojevite dele prebivalstva, ki bivajo okrog njih. Počasi bo pozabil smrt tiste lepe Soraje, ki ji je bil v resnici iz srca udan. Upam, da se sčasoma primerno poroči in popolnoma pozabi na tisto nesrečno zadevo. Nlepta ima že dve mladenki v mislih, zlasti eno Nastovih hčera (ki je bil vdovec), ki je sicer krasno dekle, ki pa ima vseeno malo preveč kovarskega in prešernega duha, da bi bila čisto po mojem okusu.

Kar se tiče mene samega, sem v resnici malo v zadregi, kje bi začel pripovedovati o svojem delovanju; najboljšje je, da pustim vse pri miru in se zadovoljim s tem, da povem, da mi gre na splošno precej dobro kot kralju, bolj nego bi imel pravico pričakovati. Stvar seveda ni tako lahka in odgovornosti so mi sila težke.

Vzlic temu pa se nadejam, da mi bo tekom časa mogoče kaj dobrega narediti in se nameravam posvetiti predvsem dveh zadevam. Prvič, da združim razna plemena, ki tvorijo zuvensko ljudstvo, pod eno močno, osrednjo vladno, in dalje, da povzdignem ljudski blagor. Zlasti s prvo upam narediti konec nesrečnim državljskim vojskam, ki so že stoletja opustošale deželo. Drugič pa tudi upam doživeti, da se bo zasvetil Kristusov križ na kupoli solnčnega tempeljna.

Še eno bi rad dosegel, in to je izključenje vseh tujcev od zuvenske dežele. Če pride še kdo semkaj, bo šel po najkrajši poti zopet nazaj. To se seveda ne bo zgodilo iz negotoljubnosti, marveč ker se zavedam svete dolžnosti, da obvarujem to pošteno in dobro ljudstvo kuge, ki jo navadno tujci zanašajo v dežele.

Kaj bi bilo s celo mojo vojsko, če bi nas kdo napadel z repetirkami in topovi? Jaz ne morem uvideti, da bi smodnik, telegraf, telefon, avtomobil, elektrika, para, dnevnik, splošna volilna pravica itd. itd. naredili človeštvo za počico srečnejše, nego je bilo, prepričan pa sem, da so prinesli marsikaj zla seboj. Kar nič me ni volja, da bi izročil to lepo deželo, da bi jo trgali in se zanj ruvali spekulantje, politiki in podobni. Tudi ne maram pri njem videti lakomnosti, pijančevanja, novih bolezni, smodnika in splošne demoralizacije, ki po navadi značijo napredek civilizacije med nepokvarjenimi ljudstvi. Če se bo tekom časa znabit božji previdnosti potrebno zdelo meje odpreti, to je seve kaj drugega; vendar jaz ne morem prevzeti te odgovornosti in Tomič je docela mojih misli. Z Bogom!

Vojnovič.

1. decembra 18...

P. S. Popolnoma sem pozabil omeniti, da mi je Nlepta pred devetimi

meseci darovala sina in dediča. Če mu bo dano živeti, upam, da ga vzgojim tako, kakor gre kristjanu. Po moji sodbi je to lepše in vzvišenejše nego biti prestolonaslednik vladarske roduvine, in je sploh najvišja stopinja, ki jo more človek doseči na tej zemlji.

V.

Pripisek od gosp. Jur. Vojnoviča.

Rokopis te zgodbe, naslovljen name po roki mojega dragega brata Henrika Vojnoviča, o katerem smo že vsi mislili, da je mrtev, in ki nosi poštni pečat iz Adena, je prišel varno v moje roke dne 20. decembra 18... ali malo več nego dve leti potem, ko je zapustil njegove roke v osrednji Afriki. S tem podajam strmečemu svetu zgodbo, ki jo vsebuje. Kar se mene tiče, naj povem, da sem jo čital s kaj mešanimi čutili; kajti dasiravno nam je v veliko tolažbo slišati, da sta s Tomičem pri življenju in da se jima prav dobro godi, se vseeno ne morem otresti čustva, da sta zame in vse njune prijatelje prav toliko kot mrtva, ker jih menda pač nikdar več ne bomo videli.

Odrezala sta se od svoje mile domovine, od svojih domov, od svojih sorodnikov, in nemara sta v danih okoliščinah ravnila prav in modro.

Kako je bilo mogoče rokopis doposlati, se mi ni posrečilo dognati. Sklepam pa iz dejstva, da je bil sploh na pošti oddan, da je tisti majhni Francoz Alfonz srečno prišel do svojega cilja. Dal sem tudi oglase v liste in povpraševal po njem po Marzelji in drugod, če bi ga mogel najti, a doslej nisem imel najmanjšega uspeha. Znabiti je mrtev in je druga roka oddala zavoj na pošto; morebiti pa je srečno našel svojo Aneto, a ima še vedno strah pred postavo in živi rajši nepoznan.

Kako je v resnici z njim, ne morem povedati. Nisem sicer še izgubil upanja, da ga najdem, dasi moram priznati, da postaja to upanje od dne do manjše, tembolj, ker je pri celi stvari en velik nedostatek, namreč ta, da Borovski prav nikjer ne imenuje njegovega priimka; vedno govori le o Alfonzu, Alfonzov pa je mnogo na svetu. Pisma, ki jih moj brat omenja v svojem pripisku, niso nikdar prišla do mene in sodim, da so se ali izgubila ali pa bila uničena. Jurij Vojnovič.

Dom in svet.

Predsednik hrvatsko - slovenskega kluba na Dunaju. Slovenski in hrvaški državni poslanci na Dunaju so si izvolili novega predsednika v osebi državnega poslanca za Štajersko dr. Korošca. Prejšnji predsednik dr. Šusteršič se je tej časti vsled prevelikih poslov kot kranjski deželni glavar odpovedal. Podpredsedniki kluba so: Dr. Krek ter hrvaška poslanca Dulibič in Spinčič.

Nov šolski zakon na Kranjskem. Po novem šolskem zakonu, ki ga je

sklenila S. L. S. v kranjskem deželnem zboru, bo trajala šolska doba na kmetih samo šest let, in sicer od 6. do 12. leta. V krajih, kjer vladajo posebne krajevne ali vremenske razmere, se bo nastavljal začetek šolske dolžnosti lahko na 7. ali 8. leto otroške starosti. Po novem zakonu se tudi učiteljice ne bodo smele več moštiti. Če se bodo omožile, ne bodo smele več poučevati v šoli.

Prijateljica šol na Kranjskem. V petih letih od leta 1908 naprej se je odprlo na Kranjskem 33 novih šol in ustanovilo 181 novih šolskih razredov. Ko so liberalci vladali na Kranjskem, so ustanovili po 4 nove šole na leto, odkar so poslanci Slov. Lj. Str. na krmilu, pa odpro po 6-5 šol. Pod liberalci se je ustanovilo po 25 novih razredov na leto, pod vlado S. L. S. pa se odpre po 36 novih razredov na leto. Zakaj to pripovedujemo? Zato, ker liberalni listi zabavljajo čez Slovensko Ljudsko Stranko, češ da je nazadnjaška, da je sovražnica vsake kmečke izobrazbe in da samo na to dela, da bi ljudje ostali neumni in neizobraženi.

Življenje Jezusa Kristusa, kinematografska uprizoritev rojstva, življenja, delovanja, čudežev, trpljenja in križanja Jezusa Kristusa se bo proizvajalo od petka 20. do četrka 26. marca v kinematografu Ideal v Ljubljani. Predstave bodo vsak dan ob pol 11. uri dopoldne in ob 1., pol 3., 4., pol 6., 7. in pol 9. zvečer in trajajo poldrugo uro. Vstopnina znaša od 70 vinarjev do 1 krono 90 vinarjev. Obiskovalci z dežele naročijo lahko vstopnice po pošti. Navesti se mora natanko dan, uro predstave in kateri sedež se želi. Znesek se najbolje priloži v poštinih znamkah. Uprizorijo s tudi po dogovoru posebne predstave za šole, društva itd. ob dopoldanskih urah ali tudi zgodaj popoldne. — Naj ne zamudi nihče te redke prilike ogledati si ta umotvor. Župnik Hoppe sklene svoje poročilo o tem delu s temi besedami: »Naj bi se ta film razširil kar največ mogoče po svetu, naj bi pripomogel, da bi se božanstveno življenje našega gospoda Jezusa Kristusa stotisočem milijonom vernikov človeško bolj približalo in vzbudilo novo navdušenje za njegovo vzvišeno veličanstvo!«

14-letna samoumorilka. 14-letna Tončka Suštarič iz Sv. Križa je prišla te dni v Zagreb, da si poišče službe. Kljub vsem naporom je pa ni dobila. Iz obupa je s savskega mostu skočila v vodo, a so jo še pravočasno rešili.

MLADE postarši bo oddajal koncem t. m. deželni odbor kranjski iz ribjega vališča č. gospoda župnika Kleindiensta v Begunjah na Gorenjskem. Oddalo se bo 60.000 mladic, polovico domačih, polovico ameriških za polovično ceno osem kron za tisoč kosov. Prošnje je vlagati najkasneje do 22. t. m. na deželni odbor.

Nagloma je umrl pretekli teden v Orehku na Notranjskem ondotni šolski vodja Miha Mežan.

Divjega kozla je dne 3. marca živga ujel na nekem vrtu v Št. Vidu

vojsko. Potem je treba dati blizu 30 milijonov za izvanredne izdatke za železnice. Vsega skupaj skoro 380 milijonov kron. Dela je v zbornici veliko — a volje za delo je malo.

Takoj v prvi seji se je pokazalo, da ne bo šlo. Češki poslanci so čisto jasno v zbornici povedali, da ne bo nobenih sej, predno vlada na Češkem miru ne napravi med Čehi in Nemci in ne razpiše novih volitev za češki deželni zbor. Na Češkem ni namreč sedaj ne deželnega odbora, ne zbora, ampak vlada v ta namen sestavljena državna komisija.

UMAZANO PERILO MED ČEŠKIMI POSLANCI.

Na Češkem se odkrivajo sedaj prav lepe reči. Češki poslanci se eden drugega zmerjajo kakor cigani in si razne vrste sleparije in umazenosti očitajo.

Najprej so prišli Mladočehi na vrsto. Tem dokazujejo, da je njih stranka od vlade podkupljena na Dunaju in da zato vlado podpira. Za volitve in za svoje liste da dobiva stranka denar iz blagajne ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

Ta stvar se še ni poglobila in na vse strani pojasnila, kar se začno odkrivati veliki škandali v stranki narodnih socialcev. Tem očitajo Mladočehi, da so špioni, spicelni in zaupniki policije. Načelnika stranke, dr. Sviha, ki je odložil vse časti, dolže, da je bil v službi policije in vlade, da je izdajal tajnosti in skrivnosti čeških zborovanj in jih nosil vladi in policiji na nos.

Za to da ga je policija dobro plačevala in mu vsako leto več tisočakov v roke stisnila. Pravijo pa, da je še 18 takih poslancev med Čehi, ki si delajo iz politike denar. Obljubili so baje tudi vladi, da bodo obstrukcijo na Dunaju ustavili, ako jim vlada da 350.000 kron. Če je vse to res, kar listi pišejo, potem je v resnici žalostno, da sede med državljani poslanci tako propali ljudje.

Sicer je pa na Češkem zares silno veliko gnjilobe. V vsem javnem življenju imajo prvo besedo sami liberalci. Na Dunaju ni s Češkega niti enega samega krščanskega poslanca; vsi so liberalci. Liberalci imajo pa denar za boga in za denar vse storijo. Nobena dežela ni tako bogata kakor Češka, pa tudi nobena v takem gospodarskem neredu kakor Češka. Tudi v nobeni deželi ni takega zoprnega in umazaneega hlantanja po denarju kakor na Češkem. V verskem oziru ni da bi govorili. Večina Čehov voli liberalne poslance in je tudi za versko življenje silno mrzla in hladna.

S Češkega doli so zanesli tudi k nam slovenski študentje gibanje proti veri in cerkvi, znano pod imenom svobodomiselnost in sovraštvo proti katoliški organizaciji.

Bodimo veseli, da smo to gibanje zadušili. Češka dežela nas uči, kam privede ljudstvo liberalizem in protiverstvo.

KNEZ VILJEM WIED PREVZEL VLADO ALBANIJE.

Dne 7. t. m. se je knez Viljem Wied z avstrijsko vojno jahto Taurus pripeljal v San Giovanni di Medua, ob 2. popoldne je pa došel v Drač. Prebivalstvo ga je slovesno sprejelo. Mednarodna kontrolna komisija je princu Viljemu na to izročila vladarsko oblast.

KROGLJE IZ BALKANSKIH VOJSKA.

Solun. Na štiri parnike so naložili več tisoč po 50 kg težkih vreč, ki so napolnjene s krogli z balkanskih bojišč. Parniki se odpeljejo v Marseille na Francosko.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Konec.)

ŠTIRINDEVAJSETO POGLAVJE.

Konec (od druge roke).

Leto dni je minulo od dneva, ko je moj dragi prijatelj Borovski napisal besede: »Govoril sem,« s katerimi je končal popis naših doživljajev.

Tekom poslednjih šest mesecev je delovalo več obmejnih komisij na mejah zvezdske dežele, ki so imele nalogo, dognati, ako je znabiti vendarle kaka pot, po kateri bi bilo mogoče priti v deželo ali iz dežele; ena teh komisij je v resnici našla tako pot, ki so jo dozdej prezrli. Očividno je to pač edina, in sicer prav tista, po kateri je pobegnil tisti neznanec, ki je bil pravil angleškemu misijonarju o tej deželi. Predno pa zapro tudi ta edini izhod, nameravajo poslati iz dežele sela, ki bi nosil rokopis te povesti. S seboj ponese tudi nekaj pisem Tomiča do njegovih prijateljev in moje do mojega brata. V teh pismih je pisano, da pripada moje in Tomičevo premoženje njim. To pa radi tega, ker sva sklenila, da se nikdar več ne vrneva domov. Sploh bi bilo pozneje tudi povsem nemogoče, oditi od tod, in tudi če bi želela.

Sel pa, ki pojde to pot, ni nikdo drugi nego naš Alfonz. Že zdavnaj se je bil naveličal zvezdske dežele in njenih prebivalcev. »Lepo je tukaj,« vedno tarna, »pa dolgočasno in pusto.« Nadalje se venomer pritožuje, ker ni gladiš in kavarn, pa neprestano tarna po svoji Aneti, o kateri pravi, da se mu trikrat na teden sanja. Meni pa se dozdeva, da ima njegova nevolja vzrok v tem, da se mu ljudje še vedno neznanjsko smejejo radi njegovega obnašanja v veliki bitki pred osemnajstimi meseci, ko se je bil skril pod Sorajino zastavo, da mu ni bilo treba v boj. Celo otroci na ulicah kriče za njim in mu delajo življenje neznosno.

Ubogi Alfonz! Silno težko se nam bo ločiti od njega; upam, da pride do

cilja že zaradi te povesti, ki je gotovo vredna objave. Če se mu namera posreči in prinese seboj zaklad, ki smo mu ga dali v obliki paličic čistega zlata, bo primeroma bogat človek, da bo lahko živel in tako poročil svojo Aneto, če je še med živimi in če jo bo volja.

Naj pridodam še dve tri besede pisanju mojega dragega Borovskega.

Umrli je ob zori naslednjega dne, potem ko je bil napisal zadnji besedi poslednjega poglavja. Nilepta, Tomič in jaz smo bili zbrani ob njegovi postelji. Ko je prišla njegova ura, nas je obšla silna žalost. Tomiča so zalile solze.

Nobene besedice ni spregovoril do dnevnega svitanja, ko je zaprosil, da bi ga vzdignili, da bi mogel poslednjikrat opazovati solnčni vzhod.

»Še malo minut,« je rekel, »in potem odidem skozi ta zlata vrata.«

Čez deset minut se je zopet vzdignil in se obrnil proti nam.

»Zdaj pa odhajam na drugo pot kot je bila naša,« je zašepetal. »Spominjajte se me včasih. Bog z vami. Čakal bom na vas.«

Po teh besedah je izdihnil in umrl.

Z njim je preminul poštenjak, kakor jih je malo.

Vztrajen, žilav, prijazen, šegav je bil in je imel mnogo tistih lastnosti, ki delajo človeka pesnika; nedosegljiv pa je bil kot možak dela. Nikogar nisem poznal v celni svojem življenju, ki bi mogel tako dobro presoditi ljudi in njihove nagibe. Vse svoje življenje sem proučeval človeško naravo, je večkrat dejal, »in mislim, da moram nekaj vedeti o tem.« In v resnici je tudi vedel. Samo dve napaki je imel: ena je bila njegova prevelika skromnost, druga neko majhno nagnenje do ljubosumnosti do vsakega, ki ga je rad imel. Glede prve mi bo vsakdo rad pri-trdil, kdor je bral to povest; glede druge pa naj omenim sledeče:

Čitatelji se gotovo spominjajo, da kaj rad govori o sebi, kakor da bi bil boječ človek, medtem ko je bil silno neustrašen in ni nikdar izgubil glave. Po popisu velike bitke, v kateri je dobil rano, ki ga je pokopala, bi človek sodil, da jo je dobil slučajno.

Resnica pa je, da je bil ranjen pri junaškem poizkusu rešiti Tomiču življenje, dasi je pri tem z rano izgubil svoje, kakor se je pokazalo. Tomič je bil padel na tla in eden Nastovih gorjancev ga je ravno hotel poslati na drugi svet, ko se je Borovski vrgel nad ležečega, tako da je udarec zadel njega. Takoj nato pa je vstal ter pobil sovražnika na tla.

Tako je umrl ta možak in Tomič mu je molil mrtvaške molitve. Priredili smo mu seveda sijajen javen pogreb in ga zakopali v cvetličnem tem-pelju.

Nikdar več ne bom videl njemu podobnega možaka, in tudi če bi še sto let živel. Bil je vrl možak poštenjak, zvest in udan prijatelj in po mojih mi-ljih najboljši lovec in strelec v celi Afriki.

× × ×

Od tistega časa naprej se nam je vsem precej dobro godilo. Tomič se je trudil in se še trudi, da ustanovi na miloškem in nekem drugem jezeru mornarico, da bomo mogli povečati trgovino in brzdati jako nadležne in bojevite dele prebivalstva, ki bivajo okrog njih. Počasi bo pozabil smrt tiste lepe Soraje, ki ji je bil v resnici iz srca udan. Upam, da se sčasoma primerno poroči in popolnoma pozabi na tisto nesrečno zadevo. Nilepta ima že dve mladenki v mislih, zlasti eno Nastovih hčera (ki je bil vdovec), ki je sicer krasno dekle, ki pa ima vseeno malo preveč kovarskega in prešernega duha, da bi bila čisto po mojem okusu.

Kar se tiče mene samega, sem v resnici malo v zadregi, kje bi začel pripovedovati o svojem delovanju; najboljšje je, da pustim vse pri miru in se zadovoljim s tem, da povem, da mi gre na splošno precej dobro kot kralju, bolj nego bi imel pravico pričakovati. Stvar seveda ni tako lahka in odgovornosti so mi sila težke.

Vzlic temu pa se naadam, da mi bo tekom časa mogoče kaj dobrega narediti in se nameravam posvetiti predvsem dveh zadevam. Prvič, da združim razna plemena, ki tvorijo zuvensko ljudstvo, pod eno močno, osrednjo vlado, in dalje, da povzdignem ljudski blagor. Zlasti s prvo upam narediti konec nesrečnim državljskim vojskam, ki so že stoletja opustošale deželo. Drugič pa tudi upam doživeti, da se bo zasvetil Kristusov križ na kupoli solnčnega tempelja.

Se eno bi rad dosegel, in to je izključenje vseh tujcev od zuvenske dežele. Če pride še kdo semkaj, bo šel po najkrajši poti zopet nazaj. To se seveda ne bo zgodilo iz negostoljubnosti, marveč ker se zavedam svete dolžnosti, da obvarujem to pošteno in dobro ljudstvo kuge, ki jo navadno tujci zanašajo v dežele.

Kaj bi bilo s celo mojo vojsko, če bi nas kdo napadel z repetirkami in topovi? Jaz ne morem uvideti, da bi smodnik, telegraf, telefon, avtomobil, elektrika, para, dnevniki, splošna volilna pravica itd. itd. naredili človeštvo za pičico srečnejše, nego je bilo, prepričan pa sem, da so prinesli marsikaj zla seboj. Kar nič me ni volja, da bi izročil to lepo deželo, da bi jo trgali in se zanjo ruvali špekulantje, politiki in podobni. Tudi ne maram pri njem videti lakomnosti, pijančevanja, novih bolezni, smodnika in splošne demoralizacije, ki po navadi značijo napredek civilizacije med nepokvarjenimi ljudstvi. Če se bo tekom časa znabiti božji previdnosti potrebno zdelo meje odpreti, to je seve kaj drugega; vendar jaz ne morem prevzeti te odgovornosti in Tomič je docela mojih misli. Z Bogom!

Vojnovič.

1. decembra 18...

P. S. Popolnoma sem pozabil omeniti, da mi je Nilepta pred devetimi

meseci darovala sina in dediča. Če mu bo dano živeti, upam, da ga vzgojim tako, kakor gre kristjanu. Po moji sodbi je to lepše in vzvišenejše nego biti prestolonaslednik vladarske rodovine, in je sploh najvišja stopinja, ki jo more človek doseči na tej zemlji.

V.

Pripisek od gosp. Jur. Vojnoviča.

Rokopis te zgodbe, naslovljen name po roki mojega dragega brata Henrika Vojnoviča, o katerem smo že vsi mislili, da je mrtev, in ki nosi poštni pečat iz Adena, je prišel varno v moje roke dne 20. decembra 18... ali malo več nego dve leti potem, ko je zapustil njegove roke v osrednji Afriki. S tem podajam strmečemu svetu zgodbo, ki jo vsebuje. Kar se mene tiče, naj povem, da sem jo čital s kaj mešanimi čutili; kajti dasiravno nam je v veliko tolažbo slišati, da sta s Tomičem pri življenju in da se jima prav dobro godi, se vseeno ne morem otresti čustva, da sta zame in vse njune prijatelje prav toliko kot mrtva, ker jih menda pač nikdar več ne bomo videli.

Odrezala sta se od svoje mile domovine, od svojih domov, od svojih sorodnikov, in nemara sta v danih okoliščinah ravnala prav in modro.

Kako je bilo mogoče rokopis doposlati, se mi ni posrečilo dognati. Sklepam pa iz dejstva, da je bil sploh na pošti oddan, da je tisti majhni Francoz Alfonz srečno prišel do svojega cilja. Dal sem tudi oglase v liste in povpraševal po njem po Marzelji in drugod, če bi ga mogel najti, a doslej nisem imel najmanjšega uspeha. Značiti je mrtev in je druga roka oddala zavoj na pošto; morebiti pa je srečno našel svojo Aneto, a ima še vedno strah pred postavo in živi rajši nepoznan.

Kako je v resnici ž njim, ne morem povedati. Nisem sicer še izgubil upanja, da ga najdem, dasi moram priznati, da postaja to upanje od dne do manjše, tembolj, ker je pri celi stvari en velik nedostatek, namreč ta, da Borovski prav nikjer ne imenuje njegovega priimka; vedno govori le o Alfonzu, Alfonzov pa je mnogo na svetu. Pisma, ki jih moj brat omenja v svojem pripisku, niso nikdar prišla do mene in sodim, da so se ali izgubila ali pa bila uničena. Jurij Vojnovič.

Dom in svet.

Predsednik hrvatsko - slovenskega kluba na Dunaju. Slovenski in hrvaški državni poslanci na Dunaju so si izvolili novega predsednika: v osebi državnega poslanca za Štajersko dr. Korošca. Prejšnji predsednik dr. Šusteršič se je tej časti vsled prevelikih poslov kot kranjski deželni glavar odpovedal. Podpredsedniki kluba so: Dr. Krek ter hrvaška poslanca Dulibič in Spinčič.

Nov šolski zakon na Kranjskem. Po novem šolskem zakonu, ki ga je

sklenila S. L. S. v kranjskem deželnem zboru, bo trajala šolska doba na kmetih samo šest let, in sicer od 6. do 12. leta. V krajih, kjer vladajo posebno krajevne ali vremenske razmere, se bo nastavljal začetek šolske dolžnosti lahko na 7. ali 8. leto otroške starosti. Po novem zakonu se tudi učiteljice ne bodo smele več moštiti. Če se bodo omožile, ne bodo smele več poučevati v šoli.

Prijateljica šol na Kranjskem. V petih letih od leta 1908 naprej se je odprlo na Kranjskem 33 novih šol in ustanovilo 181 novih šolskih razredov. Ko so liberalci vladali na Kranjskem, so ustanovili po 4 nove šole na leto, odkar so poslanci Slov. Lj. Str. na krmilu, pa odpro po 6-5 šol. Pod liberalci se je ustanovilo po 25 novih razredov na leto, pod vlado S. L. S. pa se odpre po 36 novih razredov na leto. Zakaj to pripovedujemo? Zato, ker liberalni listi zabavljajo čez Slovensko Ljudsko Stranko, češ da je nazadnjaška, da je sovražnica vsake kmečke izobrazbe in da samo na to dela, da bi ljudje ostali neumni in neizobraženi.

Življenje Jezusa Kristusa, kinematografska uprizoritev rojstva, življenja, delovanja, čudežev, trpljenja in križanja Jezusa Kristusa se bo proizvajalo od petka 20. do četrtega 26. marca v kinematografu Ideal v Ljubljani. Predstave bodo vsak dan ob pol 11. uri dopoldne in ob 1., pol 3., 4., pol 6., 7. in pol 9. zvečer in trajajo poldrugo uro. Vstopnina znaša od 70 vinarjev do 1 krono 90 vinarjev. Obiskovalci z dežele naročijo lahko vstopnice po pošti. Navesti se mora natanko dan, uro predstave in kateri sedež se želi. Znesek se najbolje priloži v poštinih znamkah. Uprizorijo s tudi po dogovoru posebne predstave za šole, društva itd. ob dopoldanskih urah ali tudi zgodaj popoldne. — Naj ne zamudi nihče te redke prilike ogledati si ta umotvor. Župnik Hoppe sklepe svoje poročilo o tem delu s temi besedami: »Naj bi se ta film razširil kar največ mogoče po svetu, naj bi pripomogel, da bi se božanstveno življenje našega gospoda Jezusa Kristusa stotisočim milijonom vernikov človeško bolj približalo in vzbudilo novo navdušenje za njegovo vzvišeno veličanstvo!«

14-letna samoumorilka. 14-letna Tončka Šuštarč iz Sv. Križa je prišla te dni v Zagreb, da si poišče službe. Kljub vsem naporom je pa ni dobila. Iz obupa je s savskega mostu skočila v vodo, a so jo še pravočasno rešili.

Mlade postavi bo oddajal koncem t. m. deželni odbor kranjski iz ribjega vališča č. gospoda župnika Kleindiensta v Begunjah na Gorenjskem. Oddalo se bo 60.000 mladice, polovico domačih, polovico ameriških za polovično ceno osem kron za tisoč kosov. Prošnje je vlagati najkasneje do 22. t. m. na deželni odbor.

Nagloma je umrl pretekli teden v Orehku na Notranjskem ondotni šolski vodja Miha Mežan.

Divjega kozla je dne 3. marca živega ujel na nekem vrtu v Št. Vidu

nad Ljubljano gostilničar g. Bernik, vulgo Frnad. Odkod bi žival pribežala v Št. Vid, se ne da sklepati. Kozel se je za roge ujel v vrtno ograjo in se ni mogel rešiti. G. Bernik mu je zadržal urno za roge vrv, v tem hipu pa je žival poskočila, padla vznak in si zlomila tilnik, nakar je poginila. Tehta 28 kg.

Cerkev svetega Jožefa v Ljubljani.

Po dolgotrajni hudi zimi se je zopet zbudila narava iz trdega spanja. Z naravo so se zbudili tudi delavci pri cerkvi svetega Jožefa. Ravno kar so začeli staviti oder za glavni portal. Kdaj pa bo ta gotov, tega nihče ne ve. Če vprašamo jezuite, kdaj bo njihova cerkev dobila poštena vrata, mu odgovore: »Bog ve kdaj! Če bo sv. Jožef za god dobil kaj cvenka, mu že lahko tekoma tega leta napravimo vrata, sicer pa bodo še dolgo namesto vernikov hodili v cerkev le — vrabci.« Bliža se praznik, god svetega Jožefa. Pri tej priliki se dobra srca lahko spomnijo njegove cerkve v Ljubljani, ki je pomoči prav krvavo potrebna. Sveti Jožef, naš deželni patron bo vsem stotero povrnil.

Jugoslovenska strokovna zveza v Ljubljani. Krščanski slovenski delavci se zbirajo v Jugoslovanski strokovni zvezi v Ljubljani. Ta podpira delavce v času bolezni, brezposelnosti, jim daje potne podpore, plačuje za pogrebe; gre jim na roko tudi drugače v pravnih zadevah. V letu 1913. je izplačala Zveza članom 23.142 kron 22 vinarjev podpore. Lastnega denarja ima zveza 29.703 krone 66 vinarjev. Slovenski delavci po vseh slovenskih deželah, oklepajte se te prekoristne delavske organizacije!

Prva slovaška kmetiška šola. Dne 1. grudna m. l. je bila otvorjena prva slovaška kmetiška šola v Podzamku. V njo hodi 30 učencev. Učni jezik je slovaščina. Mažari so dovolili rečeno šolo zato, ker jim je neljubo, da se je slovaška mladež bolj in bolj šolala na čeških šolah.

Avtomobilna vožnja Rakek—Babno polje se je z 9. marcem t. l. zopet redno otvorila. Avtomobil odhaja iz Rakeka ob 8. uri 15 minut zjutraj, pride v Staritr pri Ložu ob 9. uri 51 minut, odkoder se ob 10. uri nazaj na Rakek povrne, kamor dospe ob 11. uri 30 minut dopoldne. Popoldne odpelje ob 3. uri iz Rakeka, dojde ob 5. uri 16 minut v Babno polje, se takoj vrne in pride na Rakek ob 7. uri 31 minut zvečer.

Dunajskim Slovencem. Meseca marca bo na Dunaju v več okrajih sv. misijon. Slovensko se bo izpovedovalo za časa sv. misijona v cerkvi sv. Otmarja (»Unter den Weißgerberne«), III. okraj, Kolonitzplatz (Löwengasse). Sv. misijon traja od 24. marca do 5. aprila. Slovensko se bo izpovedovalo sledeče dni: Za žene in dekleta: sobota, 28. marca, zjutraj od 6. do 8. ure, zvečer od 6. ure dalje; v nedeljo, 29. marca, zjutraj od 8. ure dalje, zvečer od 6. ure dalje; za moške in mladeniče: petek, 3. aprila, zvečer po 6. uri; sobota, 4. aprila, zjutraj od 6. do 8. ure; zvečer po 6. uri; nedelja, 5. aprila, po 6. uri. (Ob 7. uri je za moške in mladeniče skupno sv. obha-

jilo ta dan.) Rojaki, porabite to priliko in udeležite se sv. misijona! Ako bo dopoldan veliko spovedencev pri spovednici, se bo seveda spovedovalo tudi čez 8. uro.

Poizkušen umor na Šmarni gori.

Med soboto in nedeljo, dne 8. t. m. so imeli maloštevilni prebivalci Šmarne gore zelo nemirno noč. Mir jim je kalil, kot že poprej večkrat, posestnik znane kmetije v dolinici, Šetina, p. d. Gorjanec, ki ga obiskovalci Šmarne gore poznajo že delj časa kot precej rabiatnega človeka. Posebno dobro ga pa pozna v tem oziru njegova žena, ki je morala že večkrat občutiti njegovo moč. Omenjeno noč se je v hiši valjal zopet hud prepir med možem, ženo in nedoletnim sinom, ki je bržkone branil mater. Gorjanec je pri tej priliki rabil 11 mm puško ter ustrelil z njo sina enkrat v zgornji del telesa, drugič pa v roko. Dognalo se bo seveda šele pozneje, ali je hotel Gorjanec ustreliti ženo in je sin le slučajno ujel strel s svojim telesom ali pa se je hotel zmaščevati tudi nad njim. Obstreljeni dečko je imel kljub ranama še toliko moči, da je šel klicat mlajša dva Gorjančeva otroka, ki sta spala pri cerkvenikovih. V nedeljo zjutraj so peljali sina, ki ga je spremljala mati v deželno bolnico. Gorjanca sta pa orožnika odvedla v zapore deželnega sodišča. Čujemo, da je Gorjanec vznemirjal že tudi razne Ljubljance, ki so šli mimo njegove hiše.

Umrli je v Opavi dne 3. marca nemški kardinal Kopp. Njegova škofija s sedežem v Vratislavi v nemški Šleziji sega tudi v avstrijsko Šlezijo. Zato je bil pokojni kardinal tudi član deželnega zbora v Šleziji. Leta 1893. je bil celo imenovan za deželnega podglavarja. Rojen je bil leta 1837. kot sin preprostega tkalca. Bil je zelo znamenit mož, ki je veliko storil v blagor cerkve. Njegovo truplo so prepeljali dne 6. marca v Vratislavo, kjer so ga pokopali. Pogreba se je udeležil tudi nemški cesar Viljem, ki je kardinala zelo cenil.

Bratomor pred 39 leti. Minoli teden je policija v Ljubljani aretirala l. 1849. v Trebnjem rojenega Martina Rogla, ki je obdolžen, da je dne 6. decembra leta 1875. umoril svojega brata Jožefa Rogla. Zgodilo se je to baje radi tega, ker je Jožef Rogelj od svoje matere zahteval, naj mu izroči posestvo. Martin Rogelj je truplo ubitega brata zakopal in odstranil vse sledove storjenega umora, a čez nekaj mesecev je neki pastir našel na skednju krvavo obleko umorjenega Roglja. Martin Rogelj je nato pobegnil in mislilo se je, da je šel v Ameriko, a živel je na Koroškem in Gorenjskem pod imenom Grebenc. Ko je obolel in bil oddan v deželno bolnišnico, so mu prišli na sled. Sodišče ga je že pred leti proglasilo za mrtvega in posestvo izročilo ženi.

Občinske volitve v Gorici. V Gorici se bližajo občinske volitve. Ker so Lah pri volitvah vedno sleparili, vodi volitve letos vlada. Do zdaj so bili na gorškem magistratu sami Lah. Letos se pa utegne zgoditi, da pride v občins-

ski svet kak Slovenec. Tega se pa Lah zelo boje in bodo spravili na volišče zadnjega moža. V Gorici je blizu 13.000 Lahov in blizu 10.000 Slovencev.

Komisija za določevanje mesnih cen v Trstu. Tržaško namestništvo je sprožilo misel o ustanovitvi posebne komisije za določanje mesnih cen v Trstu, ker so cene mesa po navadi veliko višje od cen goveje živine. Taka komisija obstoja v Trstu že glede kruha. V tej komisiji bodo zastopniki namestništva, trgovske zbornice, občine, mesarjev, pomagačev, mestni fiziki itd. Take komisije so postale v večjih mestih prav izrecno potrebne.

Snežni plaz zasul 16 vojakov. Na Ortlerju na Tirolskem se je zgodila preteklo sredo velika nesreča. Oddelek vojakov se je podal ob 1. uri zjutraj iz Trafoja na Ortler. V višini 2900 m se je naenkrat ob štirih popoldne odtrgal velikanski snežen plaz in zasul ves oddelek. Plaz je bil 800 korakov dolg in 150 korakov širok. Štirje so se izkopali iz snega in prišli vsi ustrujeni nazaj; 16 so pa izkopali mrtvih. Bili so večinoma sami mladi fantje, ki so prišli šele jeseni k vojakom. Pokopali so jih z veliko vojaško častjo vse skupaj.

Policijska nadzorovalna služba glede izseljencev se je temeljito organizirala. Na Dunaju je ustanovljena posebna centrala policijskih organov, kateri so na poseben način izvežbani. Tečaj je bil ravnokar zaključen in koncem meseca februarja so razvrstili nad 50 takih organov po vseh progah Avstrije. Tudi ljubljanskemu policijskemu ravnatelstvu je dodeljenih več v tej stroki izvežbanih organov, kateri bodo opravljali na kolodvorih in na progi nadzorovalno službo. Ti organi imajo po svojih navodilih tajna znamenja, tako da bo izključeno, da bi se moglo še zgoditi, da potuje kdo z drugim potnim listom v tujino. Vsak količjak sumljiv potnik se po teh organih tajno zaznamuje in preden zapusti avstrijsko mejo, je gotovo v roki pravice. Posebno strogo se bo gledalo na takozvane podagente, bodisi te ali one družbe. Na papirju bodo tudi vsi sumljivi gostilničarji, pri katerih se ustavljajo ali zbirajo izseljenci kakor tudi železniški uslužbenci, ki imajo z izseljenci stike. Pa ne samo na to se bo pazilo pri tej nadzorovalni službi, da vojaški obvezanci ne zapuste države, ampak tudi na to, da razni agentje ne bodo več izrabljali nevednosti izseljencev. To poostreno nadzorovanje izseljencev je le pozdravljati in bomo to delovanje radi v toliko podpirali, da preprečimo vsako škodo našim rojakom. Slovenska podružnica Rafaelove družbe, ki že več let v tej smeri uspešno deluje, bo seveda slejkoprej svojo dolžnost izpolnila in vsakemu radevolje s svojim poukom postregla.

Denar poceni. Denarna draginja je v Avstriji zadnje mesece zelo padla. Avstro-ogrska banka, največji denarni zavod, je znižala obresti na 4 in pol odstotka in jih bo v kratkem še za pol odstotka. Vzrok temu, da je cena denarja padla, je iskati v tem, da v Avstriji vse gospodarsko življenje hira. Veliki trgovci, podjetniki in tovarnarji

vidijo, da kupčija ne gre, zato si ne upajo denarja vložiti v nova podjetja in tako ostaja denar pri podjetnikih in pa v bankah, ker ga ne morejo oddati.

Lep spomin na katoliški shod. Kdo udeležnikov katoliškega shoda se z radostjo ne spominja prelepih njegovih dni. Slovensko ljudstvo se je takrat na veličasten način posvetilo Brezmadežni. Zato bi pa moral biti spomin na ta zgodovinski trenutek v vsaki katoliški slovenski hiši, v vsaki naši šoli, v vsakem našem društvu, v vsakem župnišču, in lepo bi bilo, da bi visel ta spomin v vseh naših cerkvah in podružnicah. Za katoliški shod so se v ta namen založile lepe, velike trobarvne podobe Brezmadežne, katerih je še mnogo v zalogi. Zato prosimo, naj bi se našel v vsaki župniji kdo, ki bi ljudstvo na to opozoril — posebno na čč. gg. župniške predstojnike gre ta prošnja — in bi potem več teh slik skupno naročil. Cena eni sliki je samo 1 K. Če društva ali Marijine družbe skupno naroče, dobé pri naročilu za vsakega 10 podob 20 odstotkov popusta. Naročila sprejema: Pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Iz katoliške vere je izstopil sin Luke Jelenca, predsednika liberalne Zveze učiteljskih društev, Vitomir Fedor Jelenec, sedaj srbski uradnik pri okrožni blagajni v Tetovem (Nova Srbija).

Gračakinja ustrelila medveda. V ribniški Veliki gori je gračakinja gospa Olga Rudeževa, rojena Kosler, ustrelila medveda. Medved je samec, star 5 do 6 let, močan, še dosti rejen, čist 98 kg težak. Zobovje je močno in popolno, podplati 17 cm široki, krempilji ostri in dolgi, greben visok. Barve je temnorjave, s črno liso po hrbtenici.

100letni mažarski redovnik. V budimpeštanskem pijaristovskem samostanu so te dni slovesno obhajali 100. rojstni dan svojega sobrata duhovnika Ivana Matušika. Matušik je leta 1841. postal profesor na gimnaziji v Veliki Kaniži in služil kot profesor, oziroma ravnatelj na raznih srednješolskih zavodih do leta 1883, ko je stopil v pokoj. Spisal je veliko šolskih knjig in sodeloval pri raznih časopisih. Starček je še vedno bister in čvrst. Redovniško haljo nosi že 80 let.

Založna v zadrugi. Nikola, Miloš in Dušan Vidakovič v selu Paučju na Hrvatskem so živeli v zadrugi skupaj. Vsled tega je bil tudi večni prepir med njimi. Ko je te dni Miloš nekaj vozil na njivo, se je Nikola temu uprl. Miloš in Dušan sta nato, eden s sekuro, drugi s kolom, skočila nadenj. Dasi se je osemletna hčerka Nikole postavila plakačjoč med brate, sta Miloš in Dušan Nikolo tako grdo izdelala, da je kmalu izdihnil. Značilno je, da sta potem še mirno naprej delala, ko so sosedu mrtvega brata nesli v hišo.

Domoljubova pošta. Šmihelci pri Nadanem selu sporočajo dopisniku iz košanske doline, da se čutijo z njegovo besedo »kotovci«, s katero jih je počastil v »Domoljubu«, žaljene in pričakujejo, da je v listu ne bodo več brali.

Gorenjske novice

g Bled. Hranilnica in posojilnica, ki ima svoj sedež v blejskem župnišču, je imela v nedeljo, dne 1. t. m., svoj XII. redni občni zbor. Iz poročila posnemamo sledeče: Vseh zadružnikov koncem leta 1913 je 282. Hranilnih vlog se je vložilo leta 1913 127.144 K 28 vin., dvignilo pa 99.215 K 44 vin., vse vloge znašajo koncem leta 1913 skupaj 492.876 K 55 vin., torej le nekaj tisočev manj kakor pol milijona. Posojil se je vrnilo leta 1913 za 41.282 K 68 vin., dalo se je pa posojil za 23.370 K. Vsa posojila znašajo 408.087 K 14 vin. Skoro 100.000 K leži denarja v Ljubljani pri »Zadružni Zvezi«, da se vsaka hranilna vloga lahko na zahtevo takoj izplača. Leta 1913 se je dalo nad 3000 K darov, in vendar se je rezervni fond zvišal za 1342 K 27 vin.; dobička bi sicer bilo nad 4300 K. Rezervni fond znaša 19.781 K 7 vin. — Za novo poslovno leto so bili na občnem zboru izvoljeni sledeči gospodje: v načelstvo: Janez Burja, župan na Bohinjski Beli; Šimen Kežar, posestnik v Zalečah; svetnik J. Oblak, župnik na Bledu; Matej Pem, posestnik v Ribnem, dr. J. Benedik, okrožni zdravnik na Bledu; Janez Tavčar, posestnik na Rečici; K. Čerin, župnik na Bohinjski Beli in Janez Šoklič, posestnik na Selu. — V nadzorstvo: Janez Kramar, župnik v Ribnem, Janez Vidic in Jožef Pintar, posestnika v Gradu; Matija Gogala, posestnik na Bohinjski Beli. — Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, naj je ud zadruga ali ne; obrestuje se po 4 in pol odstot. Koncem vsakega leta se pripisejo narasle obresti h glavnici in se potem skupno obrestujejo. Posojila se dajejo samo zadružnikom proti 5 in pol odstot. obrestovanju. Zadružniki pa more biti samo tak, ki biva v občini Bled ali Ribno ali ima v teh dveh občinah kaj posestva. Delež znaša 2 K, pristopnina 1 K. — Uraduje se: vsak torek od 10. do 12 ure in vsako nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne.

g Gorenja vas v Poljanski dolini. Liberalni trgovec Paleček prodaja iz same nagajivosti protiverske, od škofa prepovedane časopise. Nasproti ljudem se izgovarja, da to ni nič hudega, češ, kaj bo ta papir. Komu naj torej verjamemo, ali liberalnemu tujcu ali svojemu škofu, o katerem vsi vemo, da žrtvuje svoje zdravje in premoženje za svoje vernike? In take stvari si dovoljuje človek, ki je prišel med nas s prazno torbo, in je obogatel od žuljev naših čipkaric, ki so večinoma v Marijinih družbah, katere družbe sramote časopisi, ki jih Paleček prodaja!

g Izpod Grintovca. Leto 1914. je pa res nesrečno leto za šnopsarje. Najprej jim okrajno glavarstvo ob novem letu za vse nedelje in praznike šnops zapre. Kdo ne bi bil zato hud? Kako naj pa sedaj nedelje posvečujejo, če jim je za tak dan najboljša reč zaprta? Pa malokdaj zadene človeka ena sama nesre-

ča. Tako je prišla nad šnopsarje o Svečnici takoj druga. Šnops se je podražil. Dva do tri vinarje hoče država od fraklja; enega ali dva pa krčmarji, ker so dvignili ceno od 12 na 16 vinarjev. Seveda ta druga naklada krčmarski obrti ni tako zoprna in nevarna kakor državna. Država odira, krčmar pa nobeden. Šnopsarje pa boli ena kot druga. Zato vpijejo: »Hudič naj ga pije, mi ga ne bomo!« Pa ne verjamemo, da bi ga res iz srca privoščili hudiču. Je predober. Sicer pa brihtnejši med šnopsarji še spoznavajo, da se podražanje šnopsa popolnoma vjema s prepovedjo okrajnega glavarstva. Ker ga ob nedeljah ne dobijo, si prihranijo toliko, da ga čez teden vendar lahko navadno merico, četudi je dražji. Bo že še no. Samo pratikarji naj za drugo leto v pratikah zaznamujejo delavnike rdeče, nedelje in praznike pa črne! Pa bo stvar poravnana!

g Moravče. Ka p je zadela 3. marca Jožefa Klopčič iz Moravč. Bil je mož stare korenine, nad 30 let cerkveni ključar, gostilničar stare sorte, ki je vsakemu potrebnemu rad postregel, pijanemu pa ni dal pijače. Klopčarjevega očeta, ki je bil znan povsod in vsakomur, ki je poznal Moravče, ki je stregel svojim gostom, nosil župce ob nedeljah, kupoval in prodajal raznih vrst stvari, smo torej izgubili.

g Podbrezje. Nadučiteljem na naši šoli je bil imenovan g. Anton Lovše. Mora biti dober učitelj, ker ga radi imenovanja napada »Sava«. Naša nova šola je krasno, moderno, praktično poslopje; najlepše v našem okraju. Zgrajba šole se je oddala na javni dražbi za najnižjo ponudbo. Delo je nadzoroval tedanji predsednik krajnega šol. sveta. Župnik ni imel pri zgradbi nobenega opravila. Napredna »Sava« pa mu očita, da je pri zgradbi šol. poslopja gospodaril tako imenitno, da stane šolska stavba mnogo več tisočakov, kakor je bila proračunana. To je modrost! Škoda, da se ni šola zidala na prostoru — nasproti stari šoli. Svet se je kupil, plačal, odpisal in zopet prepisal na stroške občine. Ta špas je veljal občino 1132 K 13 h. Data na razpolago. Za prostor sedanje šole so se zedinili vsi Podbrežani, ves občinski odbor in kraj. šolski svet. Vsak se lahko o tem prepriča. To je razvidno iz zapisnika, ki se je napravil ob priliki ogleda dotičnega sveta. Ker se je pa pri kopanju temelja presekala žila laporja, pride ob deževnem vremenu v klet voda. Tudi te bi ne bilo treba, ako bi bil izpeljan iz kleti kanal, za katerega so prosili. Ob suhem vremenu je klet brez vode. »Sava« očita župniku, da je vsemogočen. Ko bi bila ta trditve resnična, bi imele Podbrezje drugačno lice. Župnik ne sme molčati, ne sme biti gluhi in slepi — kadar vidi, da se mu kvari mladina in sploh tisti, za katere je odgovoren pred Bogom.

g Iz Reteč pri Škofji Loki. V sredo, 3. marca smo položili k večnemu počitku Marijo Kušar po domače Krivčevo Micko iz Reteč. Z njo je izgubil ženski

odsek našega izobraževalnega društva najboljše, najpridnejše in najbolj izobraženo članico. Pri mnogih gledaliških predstavah, ki jih je uprizorilo v teku petih let naše društvo, je imela najtežje, prvo vlogo; vanjo se je popolnoma vmislila in jo znala izborno prednašati; vsak človek se je čudil toliki brihtnosti tega kmečkega dekleta, ki poleg enorazredne ljudske šole ni imela nobene druge izobrazbe. Kakšno veselje je imela do izobraževalnega dela, nam spričuje zlasti to, da se je že močno bolna vendar le še udeležila letošnjega občnega zbora, dne 25. januarja, nakar je resno zbolela in kmalu ni več vstala. Neizprosna jetika je pretrgala nit življenja še ne 20 letnemu, nepokvarjenemu, nedolžnemu dekletu. Morda bo kdo mislil, da ni marala za kmečko delo, ker je bila tako inteligentna. Ravno nasprotno; vsako kmečko delo je delala rada; na njivi in travku, v hlevu in gozdu se je znala tako dobro sukati kakor na gledališkem odru. Kaj pa v cerkvi? Bila je prva pevka in med mladini dekleti je prejemale največkrat sv. zakramente. Združevala je v sebi toliko lepih čednosti in bila pri tem ponižna, v družbi dobrih tovarišic vesela in zgovorna. Zato je pa bila splošna žalost, ko se je raznesel glas, da je umrla Krivčeva Micka. Kako so jo zlasti dekleta ljubile, spričuje to, da so nakupile obilo belih nageljev in belih levkoj in z njimi potrosile truplo nje, ki je tako spretno gojila lepe cvetice v lončkih in na vrtu.

g. Šmartin pri Kranju. V nedeljo 1. t. m. se je vršil občni zbor skupine Jugoslovanske Sirokovne Zveze. Predaval je g. dr. Jak. Mohorič iz Ljubljane. — Prihodnjo nedeljo 15. t. m. priredi ob 3. uri popoldne naše izobraževalno društvo predavanje. Predaval bo g. dr. Ivan Pregelj iz Kranja.

g. Škofja Loka. Iz Škofje Loke se poroča, da se bodo 17. t. m. na sejmu sv. Jederti zopet delile premije za na semenj prignano žrino. Izdalo se bo čez 300 K. Kmetovalci, priženite tedaj žrino na prodaj in tudi kupci ne zamudite prilike!

g. Iz Tržiča. Umrla je v soboto, dne 7. t. m. gdč. Leontina Pollak, mnogoletna tajnica dekliske Marijine družbe. Bolehala je več let na jetiki, a kljub svoji boleznini je do zadnjih mesecev, ko je morala v posteljo, vesno vršila vse dolžnosti kot članica predstojništva. Vodila je tudi družbino Čebelic z enako vestnostjo. Bog ji bodi plačnik za vsa njena dobra dela v blagor tržiški dekliski Marijini družbi! — Prihodnjo nedeljo je v kaplaniji občni zbor posojilnice in hranilnice ob 4. uri popoldne.

g. Sv. Duh pri Stari Loki. Dne 6. t. m. so Lušinovi nakladali steljo v gozdu. Na vozu je bila stara mati, še krepka žena. Ker je bil pa konj vprežen, malo voz pretegne, pri tem mati zgubi ravnotežje in pade tako nesrečno na glavo, da si nalomi tilnik. Vsi udje so ji odpovedali; poklicani zdravnik ni mogel nič pomagati, le svetoval je, naj jo peljejo v bolnico. Rekel je, da je do-

sti čudno, da ni na mestu mrtva obležala. Kaj bo ž njo, se pokaže kmalu. — Dne 1. sušca so zapeli naši zvonovi prvega mrliča v tem letu, dočim so lansko leto zvonili šesterim do 16. svečana. Umrla je deklica 18 let stara. Jetika, ki tako ljubi mlade ljudi in zlasti na spomlad zahteva svoje žrtve, je pretrgala tej nit življenja. Ko so odpeli zvonovi tej, je prišla na vrsto zopet dekleta, umrla je nenadoma od kapi zadeta. Bila je pridna služkinja v Loki pri g. Koširju. — Ostri mraz je pustil spomin; tu in tam se oglašala influenza, ki tudi ni nič priljubljena. Zlasti stari jo občutijo.

g. št. Vid nad Ljubljano. Hranilnica in posojilnica je na občnem zboru dne 22. febr. t. l. predložila letni račun za preteklo leto 1913. Vplačilo je bilo v tem letu 515.894 K 41 h, med temi hranilnih vlog 201.139 K 50 h, vrnjenih posojil 116.147 K 97 h; izplačilo je bilo 514.549 K 69 h, med temi izplačanih hranilnih vlog 188.686 K 84 vin., posojil 181.849 kron 46 vin. Davka se je izplačalo 433 K 97 vin., upravnih stroškov je bilo 350 K 32 h, daril in podpor za razne dobrodelne namene v domači fari se je dalo samo v tem letu 2112 K 13 h, čistega dobička je po izplačanih upravnih stroških, davkih in podporah ostalo še 2443 K 08 h; ta čisti dobiček se je pristel k rezervnemu zakladu, ki znaša sedaj ravno 20.000 K. Za tekoče leto 1914 so bili v načelstvo in nadzorstvo izvoljeni vsi dosedanjí člani: Valentin Zabret, Valentin Babnik, Valentin Mrak, Leopold Turšič, Simon Juvan, Franc Tomè, Fr. Erjavec, Franc Dolničar in Vid Merhar v načelstvo; v nadzorstvo pa: profesor in knškof. duh svetnik dr. Ivan Knific, župan Anton Belec, šolski vodja Janko Bajec in posestnik Jožef Knific in Andrej Kregar. Hranilnica in posojilnica obrestuje hranilne vloge po 4¼%, posojila po 5½% ozir. po 5%. Urađuje v župnijski pisarni vsako nedeljo, ponedeljek in torek. Promet v prvih dveh mesecih 1914 je sledeči: Hranilnih vlog se je vplačalo 61.626 K 29 h izplačalo pa 31.702 K 77 h; posojil se je izplačalo 21.552 K 99 h, vrnilo 20.322 K 66 h. — Blaž Potočnikova čitalnica bo imela redni občni zbor v nedeljo 15. t. m. ob 1. uri popoldne v dvorani stare šole, po popoldanski službi božji pa bo v telovadnici »Orla« igra »Egipťovski Jožef«, po svetopisemski zgodbi prirejeno za naše odre. — Socialni tečaj je preteklo nedeljo priredila J. S. Z. Dopoldne sta poročala urednik g. Fr. Kerhne in Miha Moškerc. Popoldne pa sta poročala gg. načelnik J. S. Z. in deželni odbornik dr. Ivan Zajec ter prof. Anton Sušnik. Gospod dr. Zajec nam je živo predložil S. L. S., ki je že tudi šentviškemu delavstvu marsikje koristila, za kar se jo bo delavstvo še bolj oklepalo. Govornik nam je tudi pokazal v pravi luči naše liberalce in soc. demokrate; no, hvala Bogu, da pri nas ne pride v poštev ne ena ne druga stranka. Demokratov itak nič ni, liberalci so pa le samo še za strašilo, ki

ginejo od dne do dne, kakor pomladanski sneg pred solncem. Prof. Sušnik pa je govoril o štrajkih. Celodnevne tečaje se je udeležil tudi g. župan Anton Belec. Tečaj je vodil tov. Iv. Krmec. — Zadnjič smo že omenili vižmarski kolodvor. Danes pa naj še opozorimo na neki nedostatek. Ali bi se ne dala napraviti pred kolodvorom tudi ena luč? Nedavno se je pripeljalo in vsulo občinstvo zvečer na cesto; v hipu pa je pridrvel nek voznik brez luči, ki bi se bil zapodil v občinstvo, da ni o pravem času potegnil konja v stran.

g. Vače. Od nas se širijo daleč naokoli vedno najnovejše laži o naših poslancih. Kadar so liberalci na Vačah posebno strašili okoličane, je bilo vselej še sama farbarija. Prava reč je že en vinar naklade več na kilogram mesa ali pa 2 vinarja na en četrt vina. Tega pa ne povedo, da bodo zato cestne naklade pri eni kroni 10—20 vinarjev nižje. Zlasti Bolte na Vačah tako prerokuje, da že samemu sebi ne verjame. — Ljudstvo v okolici Vač opozarjamo, naj ne puščajo ob nedeljah ženske mladine brez nadzorstva na Vačah. Kjer se pije, pleše in zabava z »dobrimis ljudmi, tam ima noč še posebno moč. — Somišljenikom v Zasavju priporočamo edinost. Kjer se prepirata dva, liberalci dobiček ima. Godrnjači in spletkarji se k nam štulijo, pa niso naši.

Dolenjske novice

d Banja Loka. Zveselili smo se, ko smo brali, da je vendar enkrat prišla na vrsto naša daljna Banja Loka v deželnem zboru. Poslanec Škulj s tovariši je sprožil misel in prošnjo za izpeljavo vodovoda Ajbelj — Banja Loka — Nova Sela in sosesčina. Zares velike važnosti in koristi nam bo to delo, ako se izvrši. — Slišimo, da se g. poslanec Škulj in tovariši zavzemajo tudi za popravo mostičev na Kotnici in Lukeževem parku. Za cesto Colnerji — Muha vas bo to izredne važnosti. Veseli smo, ko vidimo, da poslanci z vso resnostjo in marljivostjo zasledujejo naše potrebe.

d Doberniče. »Slovenski Narod« in »Dan« se jezita nad našim župnikom, županom in organistom in nad Ahčičevim ženitnino, češ, da je bila brez godcev in plesa. Na to kratek odgovor. Ni res, da imamo v Doberniču samo tri župane, res pa je, da jih imamo celo pet po liberalnem računu. Četrti in peti imata namreč nadzorstvo nad gostilnami in točenjem »čez uro«, in to sta Senica in stražmošter Mrak, ker se ne držita policijske ure v gostilni. Priče za to so v Kužnikovi gostilni in tudi zunaj nje. Res je, da je naš župan bolj suhe postave, kar mu »Narod« zelo zameri. Ampak nam je mož všeč, ker ima pamet za to! Zabuhla glava in rdeč nos sta pa slabo priporočilo za županski stol. Če bi šlo po mislih tega možakarja

v liberalnih listih, bi morali sploh uvesti namesto občinskih volitev »občinsko tehtanje«. In kdor bi največ potegnil, tisti bi bil župan. Modrost pa taka! Novo šolo bomo delali za zgornji del župnije. Neki moštček bi rad imel šolo pred svojim pragom na Rožemlju, takoj zraven gostilno in prodajalno. Ni napačna ta misel. Toda o tem bodo odločevali drugačni možje kakor Ferfolija. — Tudi čisto začno v kratkem uravnavati od Železnega do Pljuske, da bodo nižji klanec. Seveda učeni Ferfolija se je pritoževal zaradi te ceste na »notranje« in »zunanje« ministrstvo gor na Dunaj. Občinski sluga je pa moral oklicati pred cerkvijo celi župniji, da so Ferfolija, po domače Matijevček in tovariši na Rožemlju zaradi ceste na Dunaju pogoreli!

d Draga. Nemci hočejo na vsak način ustvariti Drago popolnoma nemško, to je zatreti vsako slovensko kri. Grozno jih boli, ko je naša šola dobila slovenskega učitelja, ker se boje, da ne gre več kot je šlo pod hudim ponemčevalcem Tschernetom. Künzl, uslužbenec Auersperga, vodja vsega protislovenskega dela in gonje je klical na pomoč nemško šolsko društvo, ki ima namen ponemčevati slovenske kraje. To društvo je ustanovilo svojo šolo tudi v naši fari z namenom, kolikor mogoče delovati za ponemčevanje. Za učitelja so dobili bivšega občinskega tajnika na Travi. Dobili so se res starši, ki so nahujskani od Künzla vzeli otroke iz šole v Dragi in jih prodali ponemčevalni nemški šoli. Ali na svetu se še dobe ljudje, ki vedo, kaj je postava. Naši poslanci so v deželni zboru vložili na dež. predsednika zahtevo, da se nemška šola, ki se je začela proti vsem postavam, takoj odstrani. In glej, krepak nastop naših zastopnikov je učinkoval! V par dneh je bila šola zaprta, otroci so morali v prejšnjo šolo nazaj, Künzl in drugi nemški patroni so pa dobili meznansko dolg nos. Mi smo pa veseli, ko vidimo, da naši zastopniki zro na nas in naše krivice in nastopajo v boj za naše pravice. Korajžo smo dobili, obračamo se v vseh slučajih na naše poslance in ne brez uspeha. Iskrena zahvala pa vsem onim, ki so svetu pokazali, da Slovenec ima tudi čut za pravico.

d Krška okolica. V Krškem sta dimnikar in paša tožila g. župnika Jakoba. Paša se je svoje kosmate vesti tako prestrašil, da je zlezel kar pod klop in se boji, da ga sodnija ne bo več marala za cenilca. Dimnikar je pa napisal masten račun, pa ni dobil niti fika, ker se je g. župnik pritožil. Zdaj je dimnikarja sram, ker vsi ljudje vedo, da se dobro zastopi na račune, slabo pa na postave.

d V Krškem se vrši gospodinjski tečaj. Vodi ga gospica Olga Sittigova, koč pomočnica ji je pridružena gospica Ljudmila Čemažarjeva. Tečaja se udeležuje z velikim zanimanjem 20 deklet. Trajal bo do Velike noči. Takoj po Veliki noči se prične še drugi tečaj, ker

se je za prvega preveč deklet oglasilo. Prostore je dal blagohotno na razpolago gospod mestni župan dr. Janko Hočvar v svoji lepi hiši. — Otvoril je brezalkoholno gostilno gospod Ivan Murko v poslopju stare sodnije. Ima na razpolago izvrstne brezalkoholne pijače, tudi z dobrimi jedili postreže gostom. Pa pravijo, da Krčani nič ne napredujejo v boju zoper alkohol!

d Iz Litije. Kakor je »Slovenec« že sporočil, so se pojavile v predilnici litij-ski koze. Doslej je pet slučajev. Varnostne odredbe so natančne in obširne. Bolnike so spravili k čč. sestram »Angela variha«. Kužni bacili so se nahajali v volni, katera je baje prišla iz Amerike. Sliši se, da ne bo v Litiji radi koz sredpostnega semnja, kar bo občutna škoda za kupce in prodajalce. V ponedeljek so se stavile koze v Litiji in v Gradcu, v torek pa v Šmartnem starim in mladim in šolski mladini. Smrtnega slučaja ni še nobenega. — V cerkvi v Litiji ima ob petkih zvečer postne govore č. g. Ivan Filipič, kaplan in Šmartnem. Vsebinska: Kristus in moderni sedanjí svet.

d Lukovek pri Trebnjem. Tu je umrl v nedeljo, dne 1. marca zjutraj med rano sveto mašo, previden s svetimi zakramenti mnogospoštovani posestnik in gostilničar g. Janez Ratajec. Svoji hiši in rodbini zgleden gospodar in družinski oče je bil v občinskem odboru okoli dvajset let. Bil je občinski odbornik in svetovalec, nekaj časa tudi župan občine Trebnje. Vedno je bil odločen, zaveden in delaven somišljenik Slovenske Ljudske Stranke. Bil je tudi skrben cerkveni ključar. Vsi smo ga ljubili in spoštovali. To je pričal tudi veličasten pogreb prejšnji torek. Udeležil se ga je polnoštevilen občinski odbor z gospodom županom na čelu, fantje telovadne odska »Orel« v kroju in nebrojna druga množica ljudstva. Naši fantje-pevci so mu zapeli ganljivo nagrobno.

d Iz Prežganja pri Litiji. Naša kmetijska podružnica, ki je v zvezi z jansko župnijo, šteje nad 30 članov; vsak mesec imamo razgovore in predavanja. Dobili smo tudi od glavnega odbora 500 kron državne podpore v prospeh sadjarstva, za kar izrekamo hvalo gospodu predsedniku in ravnatelju. Ta podpora se bo porabila za nakup varnostnih pasov proti mrčesu in v druge sadjarske namene. — Mirovno sodišče za občino Trebeljevo je lansko leto izvrstno delovalo; vloženih je bilo 35 tožba, med temi se jih je 20 poravnalo. Koliko stroškov se je s tem prihranilo. Opazuje se, da se možje dajo prej pregovoriti za spravo kot ženske, ki ne nehajo regljati in iz sovraštva svojemu nasprotniku nočejo odpustiti. Za ljudi, ki za prazen nič po sodnijah in okoli advokatov letajo, da bi svojega nasprotnika ugonobili, za take mirovno sodišče nima pomena. — Čebelica je imela lansko leto nad 60.000 kron prometa; prav je, da ljudje, posebno mladina svoj denar na ta način hrani. — Telovadni od-

sek »Orel« ima vsak teden telovadne ure in predavanja; nekateri člani izvrstno delujejo, dočim se je nekaterih prišla lenoba in napuh, kar je silno žalostno. — V kratkem pride deželni inženir 6 potov ukoličiti. Je že skrajni čas, da se v tej zadevi kaj stori, ker sedaj so bila albanska pota in steze. — Lani je bila slaba letina in sedaj primanjkuje živeža za ljudi in živino, katera nima nobene cene.

d Ribnica. Gospodarski tečaj se je pričel 2. t. m. Oglasilo se je toliko deklet, da se takoj za tem začne drugi tečaj. Vodstvo je v rokah gđne Premru, v pomoč ji je gđna Cesar. Z izrednim veseljem in zanimanjem se dekleta udeležujejo pouka. Zdaj jih v tečaj pohaja 26, zastopane so vse vasi. Omenjati pa moramo še nekaj, sicer neradi, a resnici na ljubo. So namreč ljudje, ki prav nobene stvari, naj je še tako dobra in koristna, ne pustijo v miru. Vprizarjajo po trgu in po vaseh vpitje, iz katerega sledi, da bo dežela sigurno propadla v par mesecih, »ker se tako razsiplje z deželnim denarjem«. Z ozirom na razsodne naše bralce podamo kratek račun, kaj bo dežela na slabšem, ko je priredila gospodarski tečaj v Ribnici in koliko bodo naša vrla dekleta na zgubi — drugi namreč vpijejo, da bodo dekleta menda cele dote uničile radi tečaja. Račun je suh in kratek. Evo ga: Dežela plača učiteljici gđni Premru pouk (hrane in stanovanja ne), gđni. pomočnici pomoč pri pouku (hrane in stanovanja ne), tretja gđna je pa sama učenka. Hrano si gđni učiteljici oskrbuje sama. No, in kdo bo plačal stanovanje v učilnici in kuhinji ter stanovanje gđč. učiteljici? To pa oskrbi Dekliška Zveza v Ribnici. Kje bo pa ta slednja dobila denar? Tako-le: Nekaj iz lastnega društvenega premoženja (igre, članarina); vložil pa je odbor D. Z. prošnjo za podporo na vse štiri ribniške občine ter Hranilnico in posojilnico. Odzvala se je Hranilnica in posojilnica velikodušno — za kar se ji tem potom najtopleje zahvaljujemo — s podporo 200 K. Občine se niso odzvale, skoro prav, morda bi bil sedaj vrišč, da bodo občine propadle radi našega tečaja. Koliko bo dežela na zgubi, je jasno, če bo učiteljici plačala le pouk. No, in dekleta, pa njih denarna nevarnost? Računaj! Dekleta plačajo: Hrano vsaka sama zase opoldne ter blago, ki ga rabijo pri šivanju. Hrana opoldne se spreminja med 15 in 34 vinarji (7 do 14 krajcarjev). Neverjetni Tomaži si lahko ogledajo jedilni račun na tabli v učilnici. Blago pa, ki ga rabijo pri šivanju, ostane dekletom v obliki narejenih kosov perila. Če prištejemo še drva, ki so jih dekleta same dale iz domače skladišnice, onda smo naštelj vse. Zdaj pa ljuba duša prerajtaj, kdo je v največji nevarnosti, ali dežela, ali dekleta ali pa možgani onega, ki si z vso silo hoče vteptati misel, da je gospodinjski tečaj nekaj slabega in nevarnega. Z vse dežele dan za dnem prihajajo prošnje za gospodinjske tečaje, in še vedno

bolj, ker se vedno bolj uvideva njih korist in pomen. Je-li primeren in koristen pouk za naša dekleta, o tem se pa bomo prepričali pri javni skušnji, ki bo zaključila tečaj; če se priredi obenem skupni obed — ga ne bo dežela plačala. — To je jasno, povsem verodostojno poročilo o gospodinskem tečaju in njegova stroških; podali smo ga, da se jasno uvidi nespametno gonjo, ki se umetno vprizarja proti deželi o priliki tečaja. Je pač križ; če se nič ne dela, je vpitje, če se pa kaj prične — in karkoli — je pa zopet krik; seveda pameten in razsoden človek ne bo porajal za taka jamranja!

d **Vel. Lašče.** V zadnjem času se je veliko bralo, kako natančni gospodarji so liberalni župani. V Ljubljani so kar celih 100.000 kron meninič tebinič obrnili in porabili v čisto druge namene, kakor je bilo določeno v obč. svetu. Zato se tudi pri nas malo bolj zanimamo za upravo obč. denarjev, čeprav to liberalcem ni kaj po volji. — Že zadnjič smo omcičili, da so jim zelo všeč občinski prostori — zastonj. Kmalu nato se je pa začelo govoriti, da je mogočni naš župan od 800 kron, ki jih je obč. odbor odkazal kot prispevek občine za šolo v letu 1913, celih 700 kron blagovolil obrniti in samovoljno porabiti v čisto druge namene. Skoro gotovo v milostno podporo tistim »klerikalcem«, za katere tako vneto skrbi, kakor ga hvali liberalno časopisje. Bojimo se pa, da se bo obč. odbor takemu samovoljnemu ravnanju z obč. denarjem uprl in g. župana poučil, da se pri sejah delajo sklepi zato, da se jih tudi župan drži, četudi je -- liberalec.

d **Šmartno pri Litiji.** O prašičereji bo predaval 15. t. m. ravnatelj kmetijske šole na Grmu, g. Viljem Rohrmann po popoldanski službi božji v »Društvenem Domu«. Ker je prašičereja precejšen vir dohodkov za kmeta, se pač izplača, da pridete v obilnem številu poslušat uporabne nauke. — Nekaj slučajev kužne bolezni koz se je pojavilo med tovarniškim delavstvom v Gradcu pri Litiji. Baje je priromala ta bolezen s pavolo vred iz tujih krajev. Preskrbljeno je vse, da se bolezen ne bo širila. — Novo zložno občinsko cesto delajo iz Vagenšperka proti Javorju. S to cesto bo Javorje mnogo pridobilo. — Občni zbor hranilnice in posojilnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. po litanih v posojilnični sobi. Občni zbor je važen za vse člane; zato se vabite k obilni udeležbi! — Opozarjamo še na razkazovanje skioptičnih slik, ki nam predstavljajo življenje Matere božje, kakor so ga upodobili največji umetniki-slikarji tekom stoletij. Predavanje bo na praznik Marijin, 25. t. m.

d **Škocijan.** Ker naši liberalci cerkva še ne smejo zapreti, preganjajo cerkovnike in organiste. Pri nas hočejo zatreti organista. Boli jih urejena služba božja in lepo cerkveno petje. Ni jim pray, da ljudje ob praznikih glasno izrekajo svoje priznanje. Zato organistu

utrgujejo plačo. V Št. Jerneju ima organist 1000 kron, stolnino in celo hišo za stanovanje. In tam ga plačuje občina. Pri nas je pa imel poleg nekaj stole in cerkvenih prispevkov samo 400 kron. Pa so mu še od tega odtrgali 100 kron zdaj po novem letu. Če organist mesečno v gostilni plačuje hrano, ali more shajati? In vendar pri nas ni treba plačevati občini, ampak je v ta namen določen nalašč farmanski grunt. Katekizem pravi: »Delavcem in najemnikom zasluže utrgovati je vnebovpijoč greh.« Ali bo morala fara požreti tudi to sramoto? — Liberalci sami v občinskem odboru so se sramovali tega dejanja in niso pustili, da bi premajhno plačo še trgali, ker nekateri še zmiraj mislijo, da liberalcem ne gre zoper cerkve. Nato so organistu Činkole, Durjava in Zupet Pavle natihiem prav po tihotapsko utrgali. Za Durjava in Pavleta ni čudno, ker sploh ne hodita v cerkev, ampak za župana Činkoleta, ki pravi, da bo še hodil. No, tudi Činkole je rekel bivšemu organistu, ki je šel proč, ker ni mogel shajati: »Mi si muzike lahko v oštariji napravimo.« — Šentjernejska fara, kako je premožna, pa svoje delavce pošteno plača. V Škocijanu pa hočejo napraviti liberalci žalostno Veliko noč, da bi bili brez organista. — Naši krčmarji so skušali naglati ljudi, da bodo od svojega vina po hramih in zidanih davek plačevali. Pa laž ima kratke noge. Razumnejši so hitro uvideli, da bi krčmarji še svoj dar radi na kmeta preložili. — V škocijanski vasi se šopiri sedem rednih gostilen. Vsi gosposko živijo. Dac naj zanje pa uboga para plačuje.

d **Št. Jernej.** V nedeljo, dne 1. t. m. se je vršil v dvorani občni zbor tukajšnje hranilnice in posojilnice. Računski zaključek lepo kaže ob sklepu 19. upravnega leta, kako vzorno uspeva ta denarni zavod pod skrbnim vodstvom gosp. svetnika Antona Lesjak. Denarnega prometa je bilo v preteklem letu nad pol milijona. V načelstvo in nadzorstvo so bili enoglasno izvoljeni vsi dosedanjí odborniki. Pri točki »Slučajnosti« se je predlagalo več važnih gospodarskih stvari, ki naj jih umisli hranilnica in posojilnica. Obljubilo se je, da bo posojilnica, kolikor ji bo mogoče, skušala ustreči raznim nasvetovanim željam. — Med občnim zborom nas je preplašil plat zvona. Ljudstvo je zapustilo dvorano in radovedno povpraševalo, kje gori? V gostilni pri Recelju je pa imel ob istem času Wertheimer Vincenc s s svojim potujočim kinematografom predstavo. Komaj se je začela predstava, eksplodira kotliček s karbidom. s tolikim pokom, da so šipe v oknih popokale. Grozna panika je nastala med obiskovalci. Vsak bi bil najraje prvi zunaj, ker v sobi ni bilo več obstanka vsled gostega dima. Poskakali so nekateri kar skozi okna, ker pri vratih niso mogli. Le to je sreča, da v oknih ni bilo železnih mrež; gotovo bi se zgodilo še več nesreč, precej poškodovani sta dve osebi, ki katerima je moral priti takoj

zdravnik. Občutno škodo ima lastnik kinematografa; pa tudi gostilničar in vsi, ki so bili pri predstavi, si bodo dobro zapomnili ta usodepolni dan.

d **Št. Lovrenc.** Prvo postno soboto smo pokopali blago župnikovo mater. Od blizu in daleč so jo prišli znanzi kropit. Pri mrliču se ni dajalo pijače, kakor je navada ob takih priložnostih, ko razni ljudje pijejo žganje cele noči in pri mrliču zbijajo svoje sale. Pri materi se je le molilo. Prišle so dekleta Mar, družbe in v molitvi prečule obe noči pri ranjki. Ta način kropljenja in čuvanja pri mrličih je bil vsem tako všeč, da ga bo treba še večkrat ponoviti. Pri pogrebu je bilo 7 duhovnikov, ljudi pa toliko, kakor še pri nobenem pogrebu. Župnik je sam pokopal svojo mater. R. I. P. — Mlekarna v Št. Lovrencu bo tudi letos poskrbela svojim udom pesno seme po najnižjih cenah. Seme od najboljših trgovine se bo prodajalo po 60 vin kg. Cena bo za obe vrsti pese: rdečo dolgo in debelo rumeno — enaka. Kdor jo misli vzeti, naj se naglo oglasi, da je ne bo zmanjkalo. — Za spomladno setev je neobhodno potreben superfosfat. Za krompir in peso, za deteljo in žito, za travnike in vinograde, sploh za vse rastline je superfosfat neobhodno potrebno gnojilo. Nobenemu gospodarju se ne sme zdeli škoda denarja, da si pomnoži svoj pridelek. Mlekarna ga bo dajala brez debička po navadni ceni. — Ker mnogim primanjkuje spomladi krme za živino, je kupila mlekarna en vagon lačnih tropin, katere bo po nizki ceni udom dajala. Tropine so prav izvrstne in dobre za vsako živino, posebno za mlado rastno in molzne krave. Kdor želi gnojilo naročiti ali tropine kupiti, naj se precej pri načelstvu oglasi.

d **Št. Rupert.** Pretekli predpust smo imeli samo tri poroke; malo za tako veliko faro. — Na Hrastnem imamo tri mesece starega Juda. Dne 11. dec. 1913 so prinesli h krstu Staričevega otroka s Hrastnega. Za botra je imel biti Starič z Rakovnika. Ker kaplan ni hotel sprejeti Stariča za botra, ker ima »Slezenski Dom«, so otroka odnesli brez krsta domov.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 $\frac{3}{4}$ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Notranjske novice

n **Idrija**. V nedeljo, dne 8. t. m., se je vršil ob 4. uri popoldne v prostorih kršč. gosp. društ. občni zbor Ljud. hranilnice in posojilnice. Ista izkazuje koncem leta 1913. rezervnega zaklada 17.000 kron. Pač lepa vsota, posebno če se pomisli, da posluje šele enajst let in dela ves čas z najnižjo obrestno mero. In kako so naši nasprotniki pozdravili novo podjetje in kakšen konec prekovali! Ko smo pri katoliški delavski družbi osnovali še krščansko gospodarsko društvo in pozneje še hranilnico, smo morali postavno te firme tudi na zunaj pokazati. Pa to je bodlo v oči. Eni so imeli to za prazno baharijo, drugi za začetek konca vse katoliške organizacije v Idriji. Zbadali so nas na osebno in pisali v svojih listih, da katoličani nimajo družega v Idriji kakor tri železne plošče s firmo na zidu obešene. Težko nam je bilo tiho biti in prigovarjati našim pristašem, naj se ne ozirajo na prazne zabavljice, čas bo pokazal, ali ima pametno delovanje kaj uspeha ali abotno smešenje. In uspeh se je res pokazal. Gospodarsko društvo plačuje vse rečno, niti ene fakture se ni še plačalo, da ne bi dobilo odbitka — skonto; trgovci se kar pulijo, da bi z njim v zvezo stopili, in dasi daje članom 6 odstotkov dividende vsako leto, ima še rezervnega zaklada 20.000 kron. Torej obe društvi premorete lastne gotovine 37.000 K, pač vsota, pred katero mora vsak rešpekt imeti, vsota, katera bi nekaterim, ki so svojčas tem napravam težkoče delali, ali se iz njih norčevali, ravno sedaj prav prišla.

n **Iz Ostrožnega Brda**. Računska naloga liberalcem. Do 50 vagonov je šlo iz naših hribov moštnih jabolč med svet, največ na Nemško. Ko bi ne bilo gospoda Bojanca na Suhorju, bi šlo vse komaj po 4 do 5 kron kilogram. Njemu pa se imamo zahvaliti, da je šlo vse slabo sadje takoj po 9 kron, razen prvega vagona. Svinčnik v roke, naš dohtar in vsi poštenjakoviči pri lesni trgovini z Bečanom na čelu in računajte. Nič manj kot 20.000 K vam je gospod pridobil in zato sedaj bevskate vanj. Sram vas bodi! Mi smo mu pa hvaležni. — Resna in nujna prošnja. Slavnoznani mož, beseda in trgovec pri nas ima precej petrolejskih

sodov na prodaj. Naj se zglesi oni gostobesedni, najpoštenjši človek iz Gor. Košane, ki jih plačuje po 20 kron. Prodaja je nujna, ker rabi denar, da bo plačal vse usluge, katere mu je storil suhorski gospod. — Može se spregledujejo tudi pri nas. Ni več tako »lušno« kot je bilo. Včasih sama pokorščina. Kar sapa je potegnila od vode gor, pa je šlo. Sedaj bo pa začela tudi od gor — dol pihati. Kaj mislite, da imajo res vse tisti prav, ki se od izgube rede? Brkinski pozdrav vsem našim vrlim možem, ki se ničesar ne ustrašijo. Če nas je še malo, pa nas bo kmalu več. Vse za S. L. S.

n **Žiri**. Opozarjamo na sredopostni semenj v Žirih (18. marca), kamor se prižene na ta semenj veliko lepe živine. Dograjena cesta Žiri — Rovte odpira pot preko Logatec kupcem iz Trsta in Gorice. Ne zamudite lepe prilike!

Čebelarjem. Slovensko osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani naznanja, da je ravnokar dobilo obvestilo, da dobi koncem tega meseca 130 stotov neobdačenega sladkorja za pomladno pitanje. Naročila sprejema društvo do 19. t. m.

Odgovorni urednik Jožef Gostinčar, drž. poslanec.

**Nihče ne
more ponarejati
Kathreinerjeve
Kneippove sladne kave!**

**Vendarle se mnogokrat
varljivo slično posnema
povsod znana zavojnina
s sliko župnika Kneippa.**

**Zatorej se pri nakupu ne
dajte premotiti in zavrnite
vse posnemke!**

**Vse drugo kot
Kathreiner, zlasti odprto,
odležano blago, je, če se tako
ceno, večinoma mnogo
predrago plačano.**

Mnenje gosp. dr. A. Lercha, fizika in primarija bolnišnice dobrodelnih bratov na

Dunaju.
Gosp. J. Serravallo
Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo se je rabilo z dobrim vspehom v bolnišnici in v privatni praksi v slučajih slabokrvnosti in konvalescence po pljučnici pleure in malarije.

Dr. A. Lerch.

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

je slajkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod A 80 vin. 745

PEBECO

PASTA

čisti usta i zube

Velika Tuba K 1.50
mala Tuba K 1.-

In razno moderno blago za moške in ženske obleke pošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v CELJU št. 305, Štajersko.

Ilustrovani cenik o več tisoč stvareh se pošlje zaslonj. - Pri naročilih iz Amerike treba poslati denar naprej. 228

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in milo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlija (20 kosov) L 1.30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Vsled mnogega sedenja, ki je v zvezi z našim poklicem, je učinek na gotova fiziološki delovanja telesa nedvomno zelo neugoden. Medtem, ko ljudje, ki se mnogo kretajo na prostem, kot n. pr. vojaki, lovci, vrtnarji, kmetovalci, pismonoše itd. le malokdaj trpe na zaprtju in zapečenosti, so učenjaki,

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju. lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
K. 4.-

odvetniki, pisatelji, uradniki i. dr. zelo šestokrat žrtve tega zla, ki začetkom neopaženo in zanemarljeno, lahko povzroči zelo hude posledice. Iz ohlapnosti črevesa in pojemanja fiziološkega izločevanja čreves, se pri ljudeh, ki mnogo sedijo, razvije zaprtost. V odstranjenju istega je najboljša naravno, prijetno zaužitno, točno in zanesljivo delujoče sredstvo pristna grenčica »Hunyadi Janos«, kar so pokazale izkušnje, ki jo lahko tudi vsak sam na sebi izvrši, in kar so dokazali že tisoči zdravnikov in vseučilišnih profesorjev v vseh kulturnih deželah sveta. 4

Lastnik turške srečke, ki je kakor splošno znano, prva tovrstna srečka, zamore postati vsakdo, kajti mesečni obrok za nakup iste znaša samo 4 K 75 vin., kateri znesek zmore pač vsakdo kdor pomisli, da mu v srečnem slučaju prinese resnično bogastvo, v najneugodnejšem slučaju pa mora zadeti na vsak način vsaj najmanjši dobiček, s katerim dobi večji del kupnine zopet nazaj. — Naj nikdo ne prezre današnjega zadavnega oglasa »Slov. Straže«, kajti s tem zgreši možnost, pri prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l. zadeti 400.000 zlatih frankov!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 4. marca: 30, 34, 52, 82, 36.
Gradec, 4. marca: 76, 27, 63, 64, 15.
Linc, 7. marca: 83, 3, 36, 64, 90.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 10. marca 1914.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	50	živa vaga:		
Rž	18	50	Goveda pitana	72	—
Ajda	24	—	Teleta težka	93	—
Ječmen	18	—	Teleta mala	86	—
Oves	10	—	Prasici	96	—
Proso belo	22	50	Koščuni	88	—
Proso rumeno	18	50			
Koruzna stara	18	—	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	16	—	Maslo kuhano od	290	—
Leča	24	—	K 260— do	—	—
Grah	24	—	Maslo surovo od	380	—
Laneno seme	32	—	K 270— do	158	—
Grasica	—	—	Slanina sveža (speh)	168	—
Domata detelja	180	—	Slanina prekajena	160	—
Fizol Ribnican	32	50	Mast svinjska	93	—
Fizol Prepelcar	34	—	Loj	—	—
Fizol Mandolon	27	50	Injca 100 komadov	7	—
Cebula	24	—	Pisanci	2	—
Krompir	4	50	Golobi	—	60
Zelje sveže	9	—	Reca	5	—
Zelje kislo brez sode	—	—	Gos	—	—
Repa gorenjska	3	—			
Repa sveža	3	—	Kolonijalno blago		
Repa kisla brez sode	8	—	na debele:		
Brinje	20	—	Riz Rangon od	—	—
Kumna	70	—	K 25— do	36	—
Oreh	88	—	Kava Santos od	180	—
Gobe suhe	—	—	K 260— do	83	—
Suhe bruske	—	—	Sladkor od Ksi—do	31	50
Suhe češnje	46	—	Petroleji	—	—
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	10	—			
Seno	8	—			
Slama	3	—			
Stelja	5	—			

OROŽJE in KOLESA

na obroke. Posebni deli in sestave, ceniki zastoj.

F. Dušek, tovarna orožja, koles, šivalnih strojev. Opečno ob dr. žel. 2125, Češko, 3307

Najbolj mil in ganljiv domaći instr.: 3035

HARMONIJI

Spez.: Instrumenti, na katere igra vsak brez znanja, kot takoj četveroglasno. Katalog zastoj. Alojs Mayer, kr. dvor. dob. F. F. 7000 harmonijevsi pojelastno hvalo po vseh delih sveta. Piano: pešpase ceni domači instrumenti po 435 in 515 M.

SAMO pravi hromski čevlji

par 8

Varstveno zavarovano.

primernih tudi zanašajoča dela ki so mi v sled zakasnele pošiljke ostali, prodajam in razpoložim za lastno ceno po K 8— par. Ti čevlji so iz najboljšega surovega usnja z močno podkovanimi podplat, s podkavicami na petah in jermenci. Čevlji so posebno priporočljivi za alpske dežele. Pri naročilu zadostje mera v centimetri ali številka. Zamena dovoljena. Razpoložba po povzetju krščanska razpošiljalnica čevljev
FRANC HUMANN, DUNAJ 2, Aloisgasse 3/D
Od c. kr. trgovskega sodišča protokolirana tvrdka.

Naročajte
„Slovenca“!

200.000 zelo mečnih in lepih lepotilnih drevednih

DREVES

zlasti lepih divjih kostanjev okroglih akacij in jesenov Kristovnega trnja, javorjev, javorov, hrastov itd. ter različna krasna šalobna drevesa, kos od 60 v naprej. Milijon sadnih dreves vseh rabljivih in le najbolj preiskanih vrst. 100 visoke, debelih jablan od 25 K dalje. Hruške, češnje, kumantje, češnje po 1 K in višje. Žbirka 100 kosov lepotilnih in drevednih dreves in 100 lepotilnih grmov, 10 do 15 vrst za ceno K 70—; iste obstoječe od vsake sarm po 50 kosov K 40—. Najboljša živa ograja je eno in dveletne akacije in gledice 1000 kosov K 6—15 K. Gledice 1—4 l. za 1000 kos. 5 do 40 K. Poletni hrast, 2 do 5 letni za mejo, 1000 komadov K 13 do 25; hrastovi 150 do 250 cm. visoki, 1000 kom. K 65. Gozdne sadike, lepotilno grmičevje, visoko stebelno grmičje in ovijalke iglaste dreve. Perutnina za plemo in njih jajca, fazani in njih jajca za valenje. Ilustr. glav. katalog zastoj.

Grofa Zige Batthyanyja
grašdinska uprava
Csendlak pri Radgoni.

Pšenico in vse druge deželne pridelke

kupuje po najvišji ceni Jak. Paučič, Novomesto.

Ivan Gregorc, parna opek., Mengeš
in tovarna lončenih peči ima v zalogi vedno vsakovrstno

opeko

zidno, veliko in malo, navadno strešno, zarezno strešno opeko (Falzziegel) ter vsakovrstne

peči

navadne kmečke in visoke peči za boljše sobe
Opeka in peči, vse prvovrstno blago!
Točna postrežba! 408

Delo in zaslužek bi imel samostojen čevljar

in še dober postranski zaslužek, ako bi hotel opravljati službo cerkovnika pri podružnični cerkvi. Čevljar je lahko samski ali oženjen, ker so dobra stanovanja na razpolago in ni zdaj v dveh vaseh blizu skupaj nobenega čevljarja. Več se izve pri gospodarskem odseku vasi Parje pošta Zagorje na Pivki, Netranjsko. 759

IZJAVA.

739

Podpisana obžalujeta neresnične besede, ki sta jih govorila proti Andreju Vidmarju na Plešivici št. 46. Plešivica, dne 4. marca 1914.

Jan. Mavser št. 35 in Fran Sojer št. 37
Jan. Gostiša in Jur. Novak, priči.

Obleče se lahko cela rodbina!

== Krasni ostanki suknenege blaga ==

za obleke, suknje, bluže, srajce itd. novih lepih vzorcev

5 kg zavoj za K 13—, lepša vrsta zavoj K 14—.

Franko po povzetju pošilja.

A. Jelinek, I. češka tkalnica v Jimramove (Morava).

Zelo tople priporočamo!

Kder postkupi kupi vnovič!

Učenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom, star 14 do 15 let, poštenih in uglednih staršev pri trvdki Martin Plut v Ormožju. 755

Dva pekovska učenca

iz boljše rodbine, katera sta dopolnila 14. leto se takoj sprejmeta pri g. Paučiču v Novem mestu.

Krepkega dečka, iz poštene hiše, ki ima veselje do pekovske kot vajenca takoj pod zelo obrti sprejme Lovro Sušnik v Škofji Loki. 797

Kupcem posestev

se nudi prilika, priti na eno izmed dveh jako prijaznih in lepo urejenih posestev, na večje ali manjše, po dogovoru. — Čedna vas poleg okrajne ceste, ne predaleč od cerkve in železnice. Poizve se pri Jožetu Prešeren v Globokem pošta Studenec pri Poljčanah, Štajersko. 807

Učenca

sprejme Ivan Perme, krojaški mojster, Ljubljana, Gledališka stolba 3. 812

Najvišja odlikovanja! Državna odlika! Tisoči priznanj! Rek: Kdor hoče uspeh doseči, naj krmi perutnino s „Paninom“. — Vaše kokoši Vam postanejo iz srebra zlato ako jim dajete

„Panin-hrana za kokoši“.

Zelo izdatno in ceno. 5 kg zavitek (zadostuje pol leta za kokoši) K 4—, vreča (40 kg) K 24—. Kokoši uspevajo izborna, nase polni pridajo jajca ako jim dajete panin-hrano za perutnino. Ne zamenjajte s hvaljenimi drobiči mesa, ki sestojijo iz samih ostankov. Panin-hrana za perutnino je sestavljena izključno iz smol, ki so dobre za kokoši in pospešujejo tvorbo jajec. Neobhodno potrebna je Panin-hrana za piščeta za odgojitev piščancev. Za pitanje pripravljamo „Panin-zdrob za pitanje perutnina“.

„Pan“ izdelovalnica kemičnih potrebščin in specialitet Dunaj XIII, Auhofstr. 65/Z.

„Pan“ regist. varstv. zn.

Prevara ali sugestija?

Že na leta se ponuja občinstvu razna ustna voda, ki je prav prijetna parfimirana. Občinstvo je vporablja in hvali kot izvrstno, ker ima dober okus, ne da bi se prej prepiralo, če ima tudi kakšno medicinsko vrednost. Ako bi se o tem razmišljalo, ne bi se polagalo toliko važnosti samo na okus, ampak tudi na sestavino, ki razkužuje, — Tudi ni vseeno, ako ustna voda neprijeten duh samo zakrije, ampak ako ga tudi res odstrani. Dobra in učinkovita. Po tem temeljnem pravilu je sestavljen Lysoform, s poprovo meto, ki prekosi po znatnem preiskavi vsako doslej znano ustno vodo na učinku šestkratno. Zobje postanejo beli. Ker se potrebuje za en kozarec ustne vode samo 10 kapljic Lysoforma s poprovo meto, se izhaja s 1 steklenico 3 mesece. Silno poceni in izdatno.

1 originalna steklenica Lysoforma s poprovo meto stane K 1.40 v vseh lekarnah in drogerijah.

Interesantno knjigo „Was ist die Hygiene?“ Vam pošljem zastonj in poštino prosto.

A. C. HUBMANN, referent Lysoformwerke, Dunaj XX, Petraschgasse 4. 296